

Kierunki rozwoju strategicznego Powiatu Malborskiego 2030

projekt – wybrane obszary wymagające wsparcia strategicznego

1. W 2020 r. zarządzana przez Pana jednostka znalazła się w czołówce Rankingu Gmin i Powiatów ZPP w kategorii powiatów do 120 tys. mieszkańców. 5. miejsce to silna pozycja, ale do podium nieco zabrakło.

Co można poprawić w funkcjonowaniu samorządu, żeby poprawić ten wynik? ¹

Wynik kolejnej edycji Rankingu Gmin i Powiatów ZPP jest sukcesem dla naszego samorządu, bowiem w roku 2019 zajęliśmy 11 lokatę, a dwa lata wcześniej 9 miejsce. Jesteśmy zadowoleni z tego wyniku. Oczywiście nigdy nie jest tak dobrze, żeby nie mogło być lepiej. Dlatego też stale podejmujemy działania, aby poprawić funkcjonowanie samorządu oraz by naszym mieszkańcom żyło się lepiej. Nasze priorytety to sfera gospodarcza, społeczna i klimatyczna.

2. Czego dotyczą ostatnie inwestycje powiatowe i jakie są ich pozytywne rezultaty odczuwalne przez społeczność powiatu?

W ostatnim okresie czasu Powiat Malborski realizuje dwie inwestycje budowlane mające na celu w znacznym stopniu podnieść jakość sportowej infrastruktury szkolnej. Zbudowano w pełni wyposażone zaplecze sanitarno-socjalne za kwotę 0,8 mln zł przy oddanej trzy lata temu do użytkowania hali sportowej Zespołu Szkół Katolickich w Malborku, na realizację której środki finansowe były pozyskane m.in. z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej Ministerstwa Sportu.

Inwestycją o największym rozmiarze realizowaną aktualnie przez Powiat Malborski jest kompleksowa „Modernizacja basenu przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 w Malborku”. Wartość tej

inwestycji to 6,7 mln zł. Na dzień dzisiejszy jest ona w całości finansowana ze środków finansowych naszego powiatu. Cały czas trwają jednak działania mające na celu pozyskanie funduszy zewnętrznych m.in. z Unii Europejskiej, Ministerstwa Sportu oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego. Po zakończeniu inwestycji standard basenu będzie w pełni zgodny z obowiązującymi warunkami technicznymi, co umożliwi bezpieczne warunki korzystania z niego przez młodzież szkolną i wszystkich mieszkańców naszego powiatu.

W jednostkach podległych Powiatowi zrealizowano ponadto następujące inwestycje: Powiatowe Centrum Zdrowia - nowy blok operacyjny oraz łącznik między budynkiem głównym a budynkiem ginekologii, Dom Pomocy Społecznej - rozbudowano stołówkę dla pensjonariuszy. Natomiast w Powiatowym Urzędzie Pracy w Malborku monto-

¹ Wywiad Starosty Malborskiego Mirosława Czaplę dla MAGAZYNU GOSPODARCZEGO FAKTY – w związku z rankingiem powiatów 2019 (V.miejsce).

wana jest winda dla osób niepełnosprawnych.

W zakresie zadań związanych z poprawą stanu powiatowej infrastruktury drogowej zrealizowana została przebudowa dwóch istotnych dla powiatu dróg – razem 4 km na łączną kwotę 3,6 mln zł. Przeprowadzona została również rozbiórka istniejącego i budowa nowego mostu na jednej z głównych dróg powiatowych na kwotę 1,3 mln zł. Realizacja tych zadań zdecydowanie poprawiła standard techniczny w/w dróg i związane z tym ściśle bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego na terenie naszego powiatu. W kolejnych latach będziemy kontynuować tego typu działania, ponieważ jednym z priorytetów Powiatu Malborskiego jest docelowo pokrycie nowymi nawierzchniami wszystkich dróg powiatowych do tej pory nie objętych przebudową lub remontem.

3. Jak ważne dla rozwoju powiatu są środki zewnętrzne? Jakie projekty realizowane dzięki dotacjom podnoszą jakość życia na terenie powiatu i pozwalają optymalnie wykorzystać potencjał jego terenu?

Środki zewnętrzne w istotny sposób zwiększają nasze możliwości w zakresie zadań inwestycyjnych, są niezwykle ważne dla rozwoju powiatu. Bez ich udziału realizacja wielu zadań byłaby po prostu niemożliwa albo przełożona w czasie z uwagi na ograniczone możliwości finansowe powiatu.

Pozyskiwane przez powiat malborski środki pozabudżetowe dotyczą różnych płaszczyzn rozwoju. Wpływają przede wszystkim na poprawę komfortu życia w powiecie. Istotne jest, aby każdy mieszkaniec odnosił wymierne korzyści z tych dofinansowań. Wielość inwestycji i pozyskanych środków to efekt pracy powiatu oraz jego instytucji. Powiat Malborski realizując poszczególne inwestycje korzysta nie tylko ze środków własnych, ale także z zewnętrznych środków unijnych, w tym z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego, dofinansowania z „Programu Erasmus+”, z Funduszu Dróg Samorządowych,

Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, jak również innych programów. Powiat Malborski realizuje projekty inwestycyjne, oświatowe i społeczne.

Z bardzo dużą skutecznością środki zewnętrzne pozyskuje Powiatowy Urząd Pracy w Malborku - zarówno na aktywizację zawodową mieszkańców, tworzenie nowych podmiotów gospodarczych, dodatkowych miejsc pracy oraz podwyższanie kwalifikacji bezrobotnych, jak również osób pracujących. Dzięki tym środkom wdrażane są nowe technologie, nowoczesne rozwiązania organizacyjne czy też organizowane wizyty studyjne w innych krajach, w celu wdrażania rozwiązań, które sprawdziły się u innych.

Staramy się na bieżąco modernizować obiekty użyteczności publicznej powiatu, aplikując i pozyskując środki na termomodernizację czy też dostosowanie obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych (termomodernizację siedziby Starostwa Powiatowego oraz Powiatowego Urzędu Pracy). Wychodząc naprzeciw obecnym potrzebom i wymaganiom społeczeństwa staramy się unowocześniać i rozbudowywać budynki innych jednostek podległych Powiatowi.

Pozyskiwane środki zewnętrzne zostają przeznaczone na poprawę warunków nauki młodzieży oraz organizację w ramach programu Erasmus+ staży zagranicznych, dzięki którym uczniowie podnoszą swoje kompetencje zawodowe, interpersonalne, językowe. Mają szansę na zdobycie nowych doświadczeń na płaszczyźnie europejskiej. W zakresie zadań związanych z poprawą stanu powiatowej infrastruktury drogowej źródłem pozyskiwania środków zewnętrznych jest obecnie Fundusz Dróg Samorządowych. Dzięki tym środkom i dofinansowaniom ze strony Gmin możemy realizować zwiększony zakres przebudów/remontów dróg powiatowych. Innym źródłem pozyskiwania środków zewnętrznych w tym zakresie jest rezerwa subwencji ogólnej budżetu Państwa, z pomocą, której realizowane są zadania dotyczące obiektów mostowych znajdujących się w ciągu dróg powiatowych.

Powiat malborski – obszar administracyjny

Powiat malborski jest jednym z 16 powiatów ziemskich województwa pomorskiego i jednocześnie najmniejszym powiatem ziemskim województwa. Został reaktywowany w wyniku reformy administracyjnej z 1999 roku. Jest jednym z 6 powiatów należących do podregionu starogardzkiego. Graniczy z powiatem: nowodworskim, sztumskim i elbląskim, a przez Wisłę z powiatem tczewskim i gdańskim.

Mapka powiatu malborskiego - Na podstawie ryciny publikacji -Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego 2002-2012 Powiat Malborski

W skład powiatu wchodzi 6 gmin : gmina miejska Malbork, gmina miejsko-wiejska Nowy Staw, gminy wiejskie: Lichnowy, Malbork, Miłoradz, oraz Stare Pole. Powiat malborski zajmuje powierzchnię 494 km², co stanowi 3% udziału w powierzchni województwa pomorskiego. Największą gminą w powiecie jest gmina miejsko-wiejska Nowy Staw, zajmująca 114 km², co stanowi 23% powierzchni powiatu. Najmniejszą powierzchnię zajmuje

miasto Malbork – 3% powierzchni – 17 km². Areal pozostałych 4 gmin wiejskich w powiecie wynosi 73%.

Syntetyczna charakterystyka powiatu malborskiego

1. Obszar powiatu
Powiat obejmuje obszar – 494 km ² , w tym:
– Lasy – 11,6 km ²
– Użytki rolne – 354,2 km ²
– Pozostałe – 128,6 km ²
2. Powiat w statystykach
Dane statystyczne GUS wg stanu na dzień 31.12.2019 r.:
– Stan ludności – 63 470
w tym mężczyźni – 30 929
– Małżeństwa zawarte w 2019 roku – 282
– Urodzenia żywe – 582
w tym dziewczynek - 290
– Zgony ogółem - 699
w tym kobiet - 328
– Dochody budżetu powiatu ogółem w 2018 r. – 84 225 035,73 zł
– Dochody budżetu powiatu ogółem w 2019 r. – 91 476 302,88 zł
– Dochód na 1 mieszkańca w 2018 r. – 1 319,95 zł
– Dochód na 1 mieszkańca w 2019 r. – 1 438,87 zł.

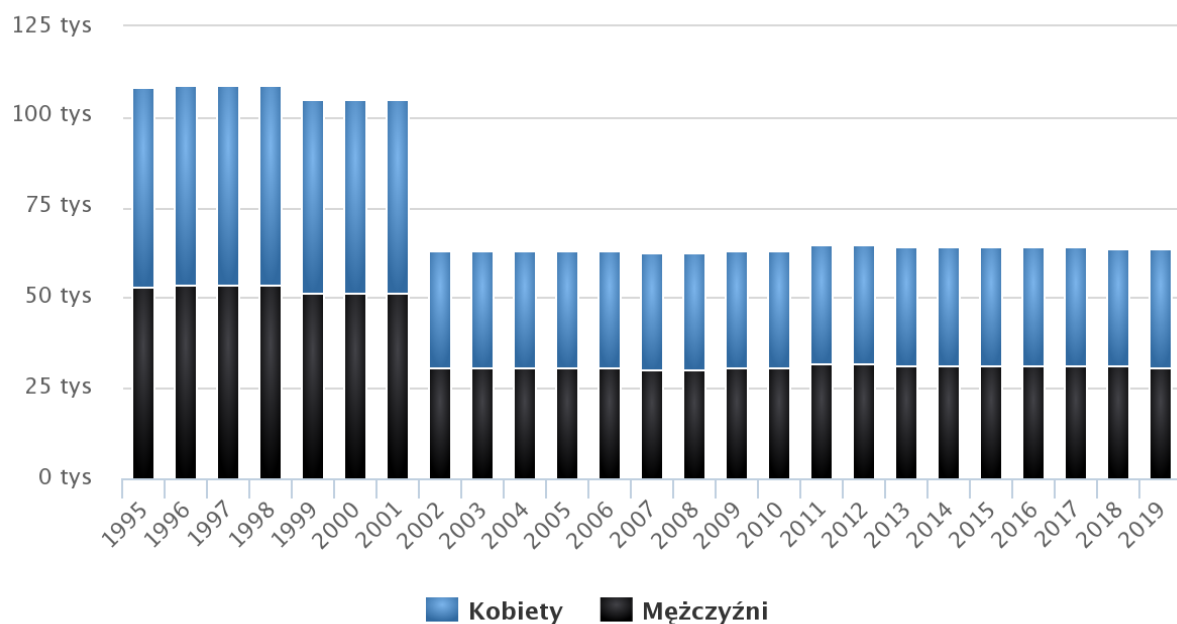
Powiat malborski ma 63 470 mieszkańców, z czego 51,3% stanowią kobiety, a 48,7% mężczyźni. W latach 2002-2019 liczba mieszkańców wzrosła o 0,5%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,5 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa pomorskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Prognozowana liczba mieszkańców powiatu malborskiego w 2050 roku wynosi 52 977, z czego 26 401 to kobiety, a 26 576 mężczyźni.

Mieszkańcy powiatu malborskiego zawarli w 2019 roku 282 małżeństwa, co odpowiada 4,4 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa pomorskiego oraz mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,1 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa pomorskiego oraz znacznie mniej od wartości dla kraju. 30,0% mieszkańców powiatu malborskiego jest stanu wolnego, 54,8% żyje w małżeństwie, 5,4% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,5% to wdowy/wdowcy.

Powiat malborski ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -117. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -1,84 na 1000 mieszkańców powiatu malborskiego. W 2019 roku urodziło się 582 dzieci, w tym 49,8% dziewczynek i 50,2% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 394 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,83 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

Populacja – powiat malborski w latach 1995 – 2019

(Źródło: GUS)

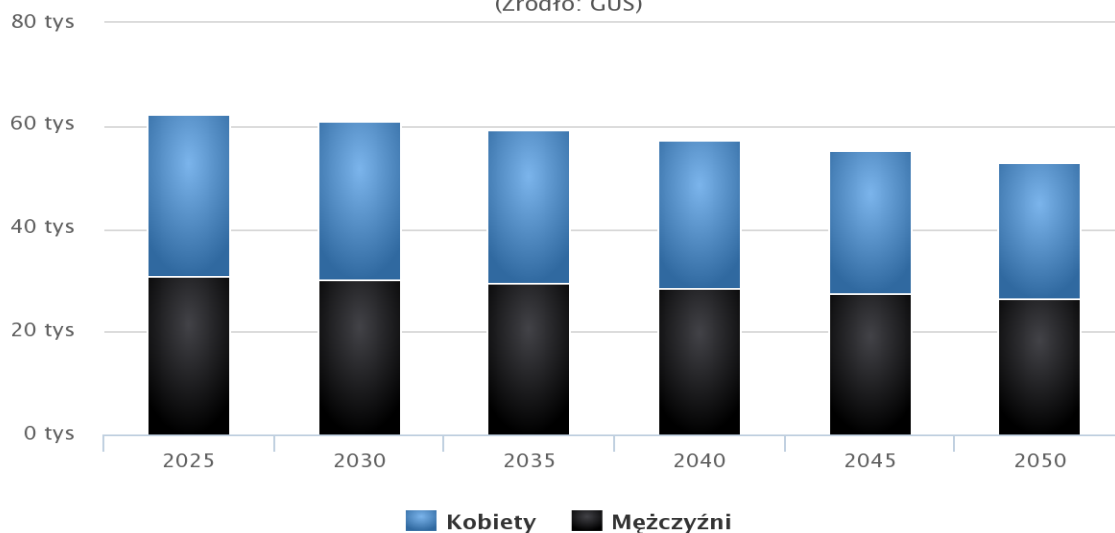

www.polskawliczbach.pl

W 2018 roku 51,2% zgonów w powiecie malborskim spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 23,5% zgonów w powiecie malborskim były nowotwory, a 7,7% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności powiatu malborskiego przypada 10.99 zgonów.

Prognozowana populacja – powiat malborski w latach 2025 – 2050

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

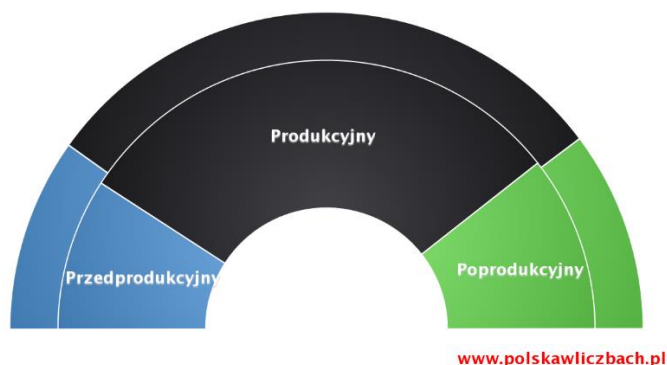
W 2019 roku zarejestrowano 778 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 902 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla powiatu malborskiego -124. W tym

samym roku 40 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 89 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -49.

60,5% mieszkańców powiatu malborskiego jest w wieku produkcyjnym, 18,3% w wieku przedprodukcyjnym, a 21,2% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Więcej: https://www.polskawliczbach.pl/powiat_malborski

Produkcyjne grupy wieku w powiecie malborskim, 2019

(źródło: GUS)

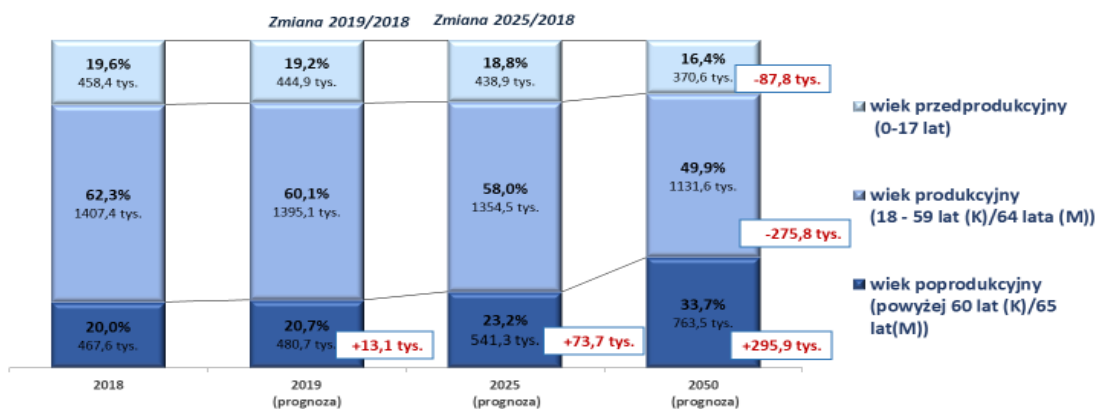

W powiecie malborskim na 1000 mieszkańców pracuje 150 osób. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa pomorskiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. 55,5% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 44,5% mężczyźni.

Bezrobocie rejestrowane w powiecie malborskim wynosiło w 2019 roku 9,9% (14,0% wśród kobiet i 6,3% wśród mężczyzn). Jest to znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa pomorskiego oraz znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla całej Polski.

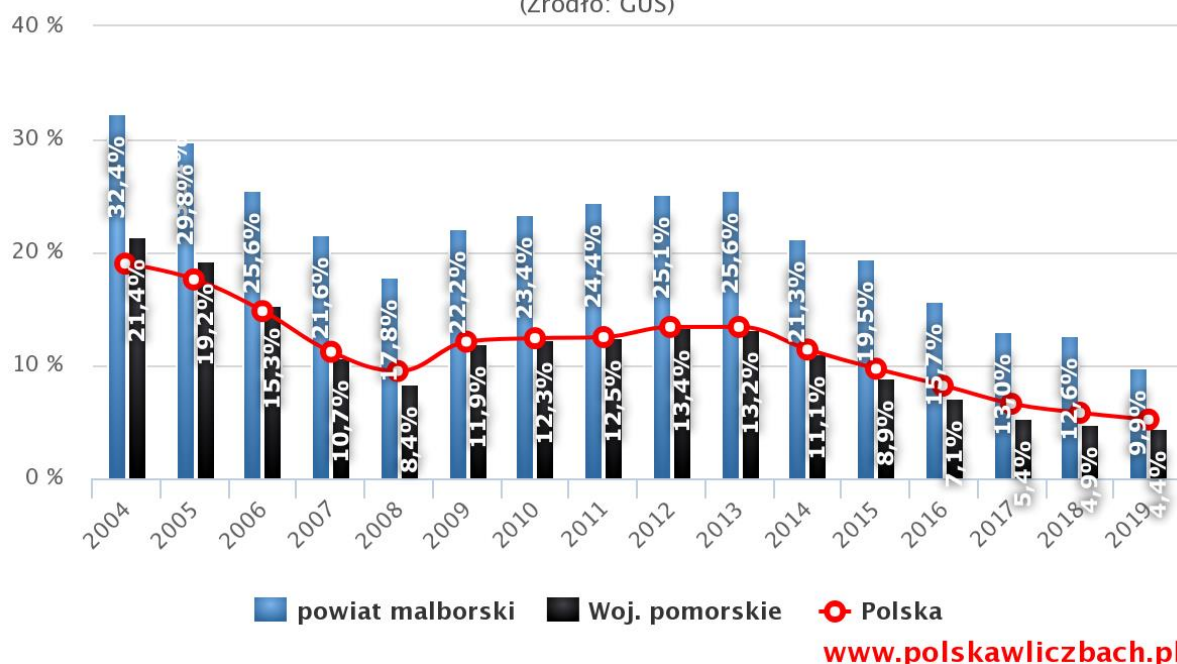
Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców powiatu malborskiego 4 078 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 1 805 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -2 273.

Ludność wg ekonomicznych grup wieku w województwie pomorskim w latach 2018 -2050

Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie malborskim w latach 2004 – 2019

(Źródło: GUS)

13,2% aktywnych zawodowo mieszkańców powiatu malborskiego pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 24,8% w przemyśle i budownictwie, a 20,2% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 4,0% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości). Więcej: https://www.polskawliczbach.pl/powiat_malborski#rynek-pracy-w-pigu%C5%82ce

3. Działalność gospodarcza

W powiecie malborskim w roku 2019 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 6 505 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 4 691 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 522 nowe podmioty, a 417 podmiotów zostało wyrejestrowanych.

Więcej: https://www.polskawliczbach.pl/powiat_malborski#rejestr-regon

4. Infrastruktura techniczna²

4.1. Transport i komunikacja

Schemat dróg na terenie powiatu przedstawia się następująco:

- drogi krajowe – 47,87 km
- drogi wojewódzkie – 4,7 km
- drogi powiatowe – 226,7 km
- drogi gminne – 267,66 km

² Punkty 4, 5 i 7 opracowane na podstawie danych przekazanych z Urzędów Miast i Gmin z terenu powiatu malborskiego

w tym utwardzone – 171,53 km.

Komunikacja PKP – główne kierunki przez Malbork:

Gdynia Główna – Elbląg

Malbork- Kwidzyn

Szczecin Główny – Olsztyn

Warszawa – Kołobrzeg

Malbork – Działdowo

Malbork – Iława

Komunikacja PKS/autobusowa – główne kierunki:

Krynica Morska -Warszawa

Elbląg – Aachen

Malbork - Sztum

Malbork - Dzierżgoń

Elbląg – Stuttgart

Kaczynos - Lasowice Wielkie

Kaliningrad – Szczecin

Łeba - Malbork

Braniewo - Gdynia

Malbork - Nowy Staw

Malbork - Ostrowiec Świętokrzyski

Malbork – Tczew

Nowy Staw/Lichnowy – Tczew

Nowy Staw – Nowy Dwór Gdański

4.2. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie powiatu malborskiego sieć ciepłownicza funkcjonuje w mieście Malbork (53,5 km) i Nowy Staw (1,9 km). W pozostałych gminach brak jest sieci ciepłowniczej, funkcjonują indywidualne źródła ciepła.

4.3. Zaopatrzenie w gaz

Sieć gazowa funkcjonuje w mieście Malbork, częściowo w gminie Malbork, Nowy Staw i Stare Pole, natomiast brak jej w gminie Miłoradz i Lichnowy.

4.4. Zaopatrzenie w wodę

Długość sieci wodociągowej – 497,9 km

Średni stopień zwodociągowania powiatu – 98,78%

Liczba ujęć wody – 12

Stan sieci – samorządy gminne określają go od dobrego, poprzez dostateczny, aż do wymagającego modernizacji.

4.5. Kanalizacja

Długość sieci kanalizacyjnej – 342,6 km

Ilość podłączonych gospodarstw domowych – 6 404

4.6. Oczyszczalnie ścieków

Na terenie powiatu malborskiego działają 4 oczyszczalnie ścieków – w miejscowości Kałdowo Wieś, Miłoradz, Stare Pole i Krasnołęka. Ponadto w gminie Malbork funkcjonuje 100 przydomowych oczyszczalni.

5. Ochrona środowiska przyrodniczego, w tym obszary chronione

5.1. Na terenie powiatu ochronie prawnej podlegają:

- Pomniki przyrody, których na terenie powiatu jest łącznie 72. Są to min. następujące rodzaje drzew: topole, dęby szypułkowe, miłorząb dwuklapowy, lipy, modrzew, wierzby, cisy, klony, buki, jesiony, platan klonolistny.
- Obszar chronionego krajobrazu:
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Nogat o ogólnej powierzchni 11 578 ha z czego niemal 40 % znajduje się na terenie powiatu w gminach Malbork, Nowy Staw, Stare Pole, Miłoradz;
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Białej Góry o całkowitej powierzchni 3 971 ha, z czego niewielka jego część obejmuje gminę Miłoradz;
 - Obszar NATURA 2000 - PLH 220033 Dolna Wisła zajmujący powierzchnię 10374,19 ha, w granicach powiatu obszar znajduje się na terenie gminy Miłoradz oraz Malbork;
 - Obszar NATURA 2000 - PLB 040003 Dolina Dolnej Wisły o powierzchni 33559,04 ha, na terenie powiatu obejmuje gminę Miłoradz i Lichnowy;
 - Środkowożuławski Obszar Chronionego Krajobrazu o powierzchni 2 513 ha – ponad połowa tego obszaru znajduje się w granicach powiatu na terenie gmin Lichnowy i Miłoradz;
- Rezerwat Przyrody Las Mątawski zajmujący powierzchnię 231,78 ha, na terenie powiatu w gminie Miłoradz znajduje się niewielka część rezerwatu;
- Użytek ekologiczny – na terenie powiatu znajdują się dwa takie miejsca:
 - Użytek Ekologiczny w Mątowach Małych, gmina Miłoradz o powierzchni 0,22 ha;
 - Użytek Ekologiczny „Półmieście” o powierzchni 16,21 ha, obręb Półmieście, gmina Nowy Staw.

5.2. Obszary zasobowe

Główne ciekі wodne:

- rzeki: Wisła, Nogat, Święta, Mała Święta, Tyna Dolna, Tyna Górna, Tyna Mała, Fiszewka,
- Kanały: Ulgi, Młynówka Malborska (zwana Kanałem Juranda), Jeziorna Łacha, Panieński, Stary Nogat, K-100, Świerkowski, Dębińska Struga, Struga Kałdowska, Lasowicki, A6 Kałdowo, Lubstowski, Lichnowska Struga, Myszewski, B Myszewo, C Myszewo, Nidowski, A Półmieście, Widowska Łacha, A Orłowo, B Brzózki, Pordenowski, Linawa, Boręty „51”, Lisewska Struga, „80” Stara Wisła, B Kaczynos, Leniwy Nogat, Ząbrowski, A Królewo.

5.3. Odnawialne źródła energii

Na terenie powiatu malborskiego występują następujące odnawialne źródła energii:

- kolektory słoneczne,
- pompy ciepła (geotermalne, powietrzne),

- elektrownia wodna na Kanale Juranda,
- panele fotowoltaiczne,
- kotły na biomasę,
- elektrownie wiatrowe,

6. Obiekty zabytkowe na terenie powiatu:

Turystom powiat malborski kojarzy się przede wszystkim z jego stolicą – miastem Malborkiem i turystyczną wizytówką tej ziemi – monumentalnym Zamkiem Krzyżackim, który dominuje nad płaskim terenem Żuław. Jednak Zamek Krzyżacki, który wpisany jest na listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO, to nie jedyna atrakcja turystyczna dla odwiedzających powiat malborski. Przestrzeń naszego powiatu wypełniają malownicze wsie, piękne krajobrazy i prawdziwe perełki zabytkowej architektury – gotyckie kościoły, stare nekropolie (w tym cmentarze mennonickie), zabytkowe mosty, domy podcieniowe. Stały się one charakterystycznymi składnikami żuławskiego krajobrazu, które naprawdę warto zobaczyć.

Marka Powiatu Malborskiego – zabytki i turystyka

ZESPÓŁ ZAMKOWY MALBORK NA LIŚCIE ŚWIATOWEGO DZIEDZICTWA KULTURALNEGO I PRZYRODNICZEGO UNESCO - promocja w powiecie

W grudniu 1997 roku, podczas XXI plenarnej sesji Komitetu Światowego Dziedzictwa UNESCO w Neapolu przyjęto przez aklamację wnioski o wpisanie na Listę UNESCO malborskiego zespołu zamkowego. W ten sposób zamek Malbork stał się ósmym obiektem z Polski, jaki znalazł się na tej najbardziej prestiżowej liście skarbów naszej cywilizacji.

Z DOKUMENTU KOMITETU UNESCO D.S. ŚWIATOWEGO DZIEDZICTWA Z GRUDNIA 1997 (fragment)

„Zamek Malbork został wpisany na Listę UNESCO zgodnie z Konwencją o Ochronie Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego. Fakt ten stanowi potwierdzenie wyjątkowej wartości owego zabytku, który zasługuje na ochronę dla dobra całej ludzkości.”

7. Baza turystyczna

Na terenie powiatu malborskiego bazę turystyczną, noclegową tworzą: hotele, kempingi, pola namiotowe, schronisko, motele, pensjonaty, gospodarstwa turystyczne oraz inne obiekty noclegowe.

SYNTETYCZNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA MALBORKA³

1. Obszar gminy
Gmina obejmuje obszar – 17,16 km ² , w tym:
– Lasy – 0
– Użytki rolne – 1,61
– Pozostałe – 15,54
2. Gmina w statystykach
Dane statystyczne wg stanu na dzień 31.12.2019 r.:
– Stan ludności – 36 884
w tym mężczyźni – 17 431
– Małżeństwa cywilne - 130
– Małżeństwa wyznaniowe - 82
– Ludność w wieku przedprodukcyjnym – 6 896
– Ludność w wieku produkcyjnym - 21 669
– Ludność w wieku poprodukcyjnym – 8 319
– Dochód budżetu gminy ogółem w 2018 r. w zł - 163 445 572,85
– Dochód budżetu gminy ogółem w 2019 r. w zł – 183 566 905,25
– Wydatki gminy na realizację programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych ogółem w 2019 r. w zł – 770 733,16
– Dochód na 1 mieszkańca w 2019 r. w zł - 4 976,87

3. Działalność gospodarcza

Na terenie gminy działalność gospodarczą (wg stanu na dzień 31.12.2019 r.) prowadziło 4 197 podmiotów gospodarczych.

4. Infrastruktura techniczna

4.1. Transport i komunikacja

Schemat dróg na terenie gminy przedstawia się następująco:

- drogi krajowe – 10,3 km
- drogi wojewódzkie – 2,1 km
- drogi powiatowe - 0 km
- drogi gminne - 83,2 km
- w tym utwardzone – 75,45 km.

Komunikacja PKP – główne kierunki przez Malbork:

Gdynia Główna – Elbląg

Malbork- Kwidzyn

Szczecin Główny – Olsztyn

Warszawa – Kołobrzeg

Malbork – Działdowo

³ Na podstawie danych przekazanych przez Urząd Miasta w Malborku

Malbork – Iława

Komunikacja PKS/autobusowa – główne kierunki:

Przystanki w Malborku:

Krynica Morska -Warszawa

Elbląg – Aachen

Malbork - Sztum

Malbork - Dzierzgoń

Elbląg – Stuttgart

Kaczynos - Lasowice Wielkie

Kaliningrad – Szczecin

Łeba - Malbork

Braniewo - Gdynia

Malbork - Nowy Staw

Malbork - Ostrowiec Świętokrzyski

4.2. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie miasta Malborka funkcjonuje miejskie ciepło systemowe zapewniające dostawę ciepła mieszkańcom miasta, w sezonie grzewczym na potrzeby centralnego ogrzewania, wentylacji i ciepłej wody użytkowej, latem tylko na potrzeby ciepłej wody użytkowej. System zaopatrywany jest w ciepło z ciepłowni miejskiej zlokalizowanej przy ul. Piaskowej 1 w Malborku. Od 2019 r. w systemie ciepłowniczym miasta jest także eksploatowana nowoczesna elektrociepłownia gazowa zlokalizowana w tym samym miejscu co ciepłownia. Na terenie miasta funkcjonuje rozbudowana sieć miejska o długości łącznej 53,5 km, z tego około 64% stanowi już nowoczesna sieć preizolowana. Właściciel infrastruktury ciepłowniczej ECO Malbork Sp. z o.o. planuje w dalszym ciągu modernizowanie i rozbudowywanie sieci ciepłowniczej na terenie miasta. Planowana jest także wymiana izolacji sieci napowietrznej DN500. Działania powyższe będą prowadzić do dalszego zmniejszenia strat ciepła w miejskim systemie ciepłowniczym miasta.

4.3. Zaopatrzenie gminy w gaz

długość czynnej sieci ogółem - 135 470 m

odbiorcy gazu - gosp. - 11 922 m

4.4. Zaopatrzenie w wodę

Długość sieci wodociągowej – 163,3 km

Całkowite zużycie wody z sieci wodociągowej – 1 617,8 tys m³

Stopień zwodociągowania gminy – 99,0%

Liczba ujęć wody – 1

Stan sieci – dobry

4.5. Kanalizacja

Długość sieci kanalizacyjnej – 120,70 km

Ilość podłączonych gospodarstw domowych – 3 426

4.6. Oczyszczalnie ścieków

Ścieki powstające na terenie miasta Malborka transportowane są w oparciu o pracę 23 przepompowni do centralnej oczyszczalni ścieków Przedsiębiorstwa „Nogat” Sp. z o.o.

Mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków zlokalizowana jest na lewym brzegu rzeki Nogat w miejscowości Kałdowo Wieś.

5. Ochrona środowiska przyrodniczego, w tym obszary chronione

5.1. Na terenie gminy ochronie prawnej podlegają:

- Pomniki przyrody:
 - Topola spp – 1 sztuka
 - Dąb szypułkowy – 6 sztuk
 - Miłorząd dwuklapowy – 1 sztuka
 - Lipa drobnolistna – 1 sztuka
 - Modrzew europejski – 1 sztuka
 - Topola szara – 1 sztuka
 - Wierzba biała – 2 sztuki
 - Cis pospolity – 1 sztuka
 - Klon jawor – 1 sztuka
 - Klon zwyczajny – 1 sztuka

- Obszar chronionego krajobrazu:
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Nogat

5.2. Obszary zasobowe

Główne ciekі wodne:

- rzeka Nogat,
- Młynówka Malborska (zwana Kanałem Juranda),
- kanał Ulgi.

5.3. Odnawialne źródła energii

- 721 m² kolektorów słonecznych – Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4, Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy Nr 1 im. T. Kościuszki, Zakład Karny w Malborku, Centrum Aktywnego Wypoczynku, kąpielisko miejskie, Powiatowe Centrum Zdrowia, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 1,
- pompy ciepła dla potrzeb zaopatrzenia w ciepło budynków przy al. Sprzymierzonych, ul. Batorego, ul. Dalekiej (2 lokalizacje), ul. Kochanowskiego, ul. Andersa,
- elektrownia wodna „SerJo-Bis” Ryszard Stachewicz, Kanał Juranda, ul. Mickiewicza 60.

5.4. Działania podejmowane przez gminę na rzecz ograniczenia efektu cieplarnianego, ograniczenia emisji CO₂ do atmosfery, ochrony klimatu

- udział w konkursie pn.: „Czyste powietrze”,
- realizacja prac termomodernizacyjnych w budynkach użyteczności publicznej oraz w budynkach komunalnych,

- wymiana kotłów i pieców na paliwa stałe w komunalnych zasobach mieszkaniowych na rzecz podłączenia budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej i realizacji kotłów gazowych,
- przyjęcie i realizacja założeń Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Malborka wg harmonogramu rzeczowo-fnansowego,
- nasadzenia zieleni na terenach miejskich,
- działania prowadzące do zwiększenia bioróżnorodności na terenie Parku Miejskiego,
- działania edukacyjne w placówkach oświatowych ukierunkowane na dzieci i młodzież oraz akcje edukacyjne skierowane do wszystkich grup wiekowych, w tym realizowane w ramach konkursu „Czyste powietrze”, czy edukacji związanej z właściwym gospodarowaniem odpadami,
- kontrole prowadzone przez straż miejską w zakresie przestrzegania zakazów spalania odpadów, spalania pozostałości roślinnych, wypalania traw,
- działania polegające na poprawie jakości dróg - remonty bieżące, utwardzenie dróg gruntowych,
- wymiana oświetlenia ulicznego – z tradycyjnych źródeł światła na energooszczędne (typu LED),
- realizacja alternatywnych dróg transportu, w tym rozwój sieci ścieżek i dróg rowerowych oraz realizacja przystani wodnych na rzece Nogat,
- uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów regulujących kwestie dot. obowiązku tworzenia terenów zieleni, w tym zieleni izolacyjnej, stosowania ekologicznych źródeł ciepła,
- uwzględnianie w warunkach decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach działań prowadzących do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych do powietrza atmosferycznego oraz zapewnienia ochrony klimatu lokalnego.

6. Najważniejsze obiekty zabytkowe na terenie gminy:

- zespół zamku krzyżackiego - wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO
- układ urbanistyczny Starego Miasta
- Ratusz
- Brama Sztumska (Mariacka)
- Szkoła Łacińska
- mury miejskie z basztami
- Brama Garncarska
- Kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela
- Szpital Jerozolimski
- barokowy kościół p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy
- kaplica Kościoła Chrześcijan Baptystów
- Budynek Starostwa Powiatowego
- Budynek Urzędu Miasta Malborka
- Wieża Ciśnień przy placu Słowiańskim
- Budynek sądu przy ul. Poczty Gdańskiej nr 19
- Budynek Dworca PKP
- Zespoły architektoniczne: kompleks koszarowy nr 1662 przy ul. 17 Marca 20, kompleks koszarowy nr 1663 przy ul. Jagiellońskiej nr 16, zespół dawnych koszar Mazurskiego

Oddziału Taborowego nr 21 przy ul. Wojska Polskiego, zespół Cukrowni Malborskiej przy ul. Sikorskiego nr 13, zespół dawnego Szpitala Diakonis przy ul. Armii Krajowej nr 105/106.

7. Baza turystyczna

Hotele:

- Hotel Centrum
- Hotel Grot
- Hotel Majewski
- Hotel Parkowy
- Hotel Piast
- Hotel Stary Malbork

Kempingi - Camping „Nogat” 197

Pola namiotowe - Nad Stawem

Schroniska - Szkolne Schronisko Młodzieżowe

Motele - Motel Cristal

Inne obiekty noclegowe:

- Apartament Blisko Zamku
- Apartament Chanel
- Apartament u Krzyżaka
- Apartamenty Magnolia
- Apartament Panorama
- Apartament Scandic
- Apartament Zacisze
- Apartament Zapiecek
- B C 8
- B&B Vis-a-vis Zamku
- Dedal
- Dom Turysty Saturn
- Dom Turysty Na Skarpie
- ED MAR
- Gościniec Pod Markizami
- Gościniec w Malborku
- Heldruk Spa & Salon
- Na Zamkowej
- Noclegi Gemini Dom
- Nogat
- Patryk
- Pod Akacjami
- Pod Różami
- Pokoje Gościnne Stajni Jazon
- Pokoje Mazurów

- Premium – Bed & Breakfast
- U Magdy
- U Marioli
- U Marzeny
- U Przewodników Malborskich
- Villa Centrum
- Villa Optimal
- Zajazd Karat

SYNTETYCZNA CHARAKTERYSTYKA GMINY NOWY STAW⁴

1. Obszar gminy
Gmina obejmuje obszar – 114,38 km ² , w tym:
– Lasy – 3,5
– Użytki rolne – 101,76
– Pozostałe – 9,12
2. Gmina w statystykach
Dane statystyczne wg stanu na dzień 31.12.2019 r.:
– Stan ludności – 7 353
w tym mężczyźni – 3 598
– Małżeństwa cywilne - 14
– Małżeństwa wyznaniowe – 12
– Ludność w wieku przedprodukcyjnym – 1 418
– Ludność w wieku produkcyjnym – 4 559
– Ludność w wieku poprodukcyjnym – 1 376
– Dochód budżetu gminy ogółem w 2018 r. w zł – 45 657 601,89
– Dochód budżetu gminy ogółem w 2019 r. w zł – 42 390 838,23
– Wydatki gminy na realizację programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych ogółem w 2019 r. w zł – 89 602,63
– Dochód na 1 mieszkańca w 2019 r. w zł – 5 765,11

3. Działalność gospodarcza

Na terenie gminy działalność gospodarczą (wg stanu na dzień 31.12.2019 r.) prowadziło 296 podmiotów gospodarczych.

4. Infrastruktura techniczna

4.1. Transport i komunikacja

Schemat dróg na terenie gminy przedstawia się następująco:

- drogi krajowe - 6 km
- drogi wojewódzkie - 0 km
- drogi powiatowe – 52,081 km
- drogi gminne – 38,69 km
- w tym utwardzone – 25,80 km.

Komunikacja PKP – główne kierunki: linia kolejowa normalnotorowa znaczenia miejscowego relacji Szymankowo - Nowy Staw - Nowy Dwór Gdański na dzień dzisiejszy niefunkcjonująca.

⁴ Na podstawie danych przekazanych przez Urząd Miasta i Gminy w Nowym Stawie

Komunikacja PKS/autobusowa (przewoźnicy prywatni) – główne kierunki:

- Malbork
- Nowy Dwór Gdański
- Tczew
- Lichnowy

4.2. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie miasta Nowy Staw znajduje się jedna kotłownia zlokalizowana na obrzeżu miasta, obsługująca obiekty użyteczności publicznej, działalności gospodarczej i gospodarstwa domowe na obszarze miasta. Łączna długość sieci ciepłowniczej (sieć przesyłowa, rozdzielcza i przyłącza do budynków) to około 1900 m. Na pozostałych terenach gminy stosowane jest indywidualne ogrzewanie, głównie – węglem kamiennym.

4.3. Zaopatrzenie gminy w gaz

Przez teren gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia, jest też 32 448 m sieci rozdzielczej. Miasto Nowy Staw zgazyfikowane jest w 98%. Sieć gazownicza na terenie gminy doprowadzona jest do wsi Dębiny, planuje się gazyfikację miejscowości Trępnowy. Istnieje techniczna możliwość doprowadzenia gazu do pozostałych wsi tj. Dębina, Chlebówka, Świerki, Nidowo, Lipinka, Myszewo, Lubstowo jednakże w najbliższej przyszłości nie przewiduje się takich inwestycji.

4.4. Zaopatrzenie w wodę

Długość sieci wodociągowej – 88,50 km

Stopień zwodociągowania gminy - 100%

Liczba ujęć wody - 0

Stan sieci - dostateczny, sieci żeliwoszare, azbestocementowe, PVC i PE

4.5. Kanalizacja

Długość sieci kanalizacyjnej – 30,83 km

Ilość podłączonych gospodarstw domowych – 1207 gmina, 776 miasto Nowy Staw

Ilość podłączonych odbiorców przemysłowych i firmowych -70 gmina, 56 miasto Nowy Staw

4.6. Oczyszczalnie ścieków

Na terenie gminy nie działa oczyszczalnia ścieków.

5. Ochrona środowiska przyrodniczego, w tym obszary chronione

5.1. Na terenie gminy ochronie prawnej podlegają:

- Pomniki przyrody:
 - Topola – 3 sztuki w Nowym Stawie
 - Dąb szypułkowy – 7 sztuk (Nowy Staw, Tralewo, Dębina)
 - Platan klonolistny w Świerkach
 - Lipa drobnolistna w Świerkach
 - Buk pospolity w Dębinie.

- Obszar chronionego krajobrazu:

Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Nogat

Jest on częścią ekologicznego systemu obszarów chronionych, którego zadaniem jest ochrona najcenniejszych walorów przyrodniczo – krajobrazowych środowiska.

Na obszarze gminy obejmuje on międzywale Nogatu, użytkowane głównie jako łąki i pastwiska oraz znaczne tereny w obrębach Lubstowo, Półmieście i Myszewo. Ogólna powierzchnia Obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki Nogat w gminie wynosi 1,359 ha, co stanowi 11,9% powierzchni całkowitej. Zarówno międzywale, jak i tereny przylegające stanowią zarazem korytarz ekologiczny o wysokim potencjale biotycznym oraz istotnym znaczeniu dla powiązań przyrodniczych. Do walorów krajobrazowych tych terenów zaliczyć należy: koryto rzeki, ciąg izolowanych zbiorników wodnych (starorzecza), pasy oczeretów, szuwarów warunkach innej roślinności wodnej, strefy zadrzewień, zakrzywień nawodnych oraz nieliczne tereny leśne.

- Użytek ekologiczny:

Użytek ekologiczny to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemu, mające znaczenie dla zachowania bioróżnorodności. Znajduje się on w miejscowości Półmieście. Zajmuje powierzchnię 16,21 ha. Celem jego utworzenia jest zachowanie kompleksu łąk, pastwisk i szuwarów stanowiących ostoję ptaków i drobnych ssaków na obszarze Żuław Wiślanych.

5.2. Obszary zasobowe

Główne ciekі wodne:

- Nogat
- Rzeka Święta (Tuga)
- Rzeka Mała Święta
- Kanały: Panieński, Lubstowski, Lasowicki, Lichnowska Struga, Myszewski, B Myszewo, C Myszewo, Nidowski, A Półmieście, Widowska Łacha, Dębińska Struga, Świerkowski, A Orłowo, B Brzózki.

5.3. Odnawialne źródła energii

Na terenie gminy wykorzystywana jest głównie energia wiatrowa.

Obecnie na terenie Gminy Nowy Staw funkcjonuje Park Wiatrowy Nowy Staw Sp. z o. o., który posiada łącznie 23 elektrownie wiatrowe. Sumaryczna moc zespołu to 46 MW. Ponadto w miejscowości Świerki znajduje się geotermalna pompa ciepła o mocy 10 kW. Natomiast przy ul. Bema 1 (UM w Nowym Stawie) znajduje się powietrzna pompa ciepła o mocy 23 kW.

5.4. Działania podejmowane przez gminę na rzecz ograniczenia efektu cieplarnianego, ograniczenia emisji CO₂ do atmosfery, ochrony klimatu

Rada Miejska w Nowym Stawie podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia i wdrożenia „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Nowy Staw”.

Plany gospodarki niskoemisyjnej (PGN) dla Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego (GOM), 31 gmin GOM (które przystąpiły do opracowania) oraz dla Związku Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych zostały opracowane, aby m.in. przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.:

- redukcji emisji gazów cieplarnianych,
- zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- redukcji zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej,
a także do poprawy jakości powietrza na obszarach, na których odnotowano przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężeń substancji w powietrzu i wdrażane są programy (naprawcze) ochrony powietrza (POP) oraz plany działań krótkoterminowych (PDK).
Zgodnie z zapisami PGN zostały zrealizowane poniższe zadania:
- Rozbudowa sieci ciepłych w miarę potrzeb, w ramach istniejących mocy ciepłowni w Nowym Stawie
- Prosument dla Pomorza – zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii lub realizacja innych programów tego rodzaju
- Poprawa efektywności energetycznej w obiektach użyteczności publicznej na terenie Powiśla i Żuław (projekt partnerski Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Malborka). W Gminie Nowy Staw wykonano termomodernizację budynku Urzędu Miejskiego w Nowym Stawie wraz z montażem instalacji fotowoltaiki.
- Obniżenie emisji w obiektach użyteczności publicznej poprzez wykonanie instalacji co. w świetlicy w Sołectwie Martąg oraz miejscowości Kącik
- Budowa obwodnicy centrum miasta Nowy Staw, której celem jest podniesienie przepustowości układu komunikacyjnego Nowego Stawu w zakresie ograniczenia natężenia ruchu w centralnej części miasta w szczególności wyprowadzenie ciężkiego transportu z zabytkowej części miasta oraz poprawy skomunikowania terenów inwestycyjnych położonych w rejonie byłej Cukrowni, rozwój sieci ścieżek rowerowych w mieście
- Poprawa stanu technicznego dróg – utwardzenie dróg lub poboczy w celu redukcji wtórnego unosu pyłu, modernizacja dróg. Remont drogi w miejscowości Dębina Wieś, Nowy Staw-Dybowo.
- Poprawa dostępności do przystanków transportu zbiorowego poprzez rozbudowę bazy infrastrukturalnej transportu rowerowego stanowiącego dojazd do węzłów i przystanków integracyjnych - w gm. Nowy Staw wybudowano 8,54 km dróg rowerowych.
- Budowa parkingów dla rowerów w obiektach publicznych

6. Najważniejsze obiekty zabytkowe na terenie gminy:

- Zabytkowe rynki Kościuszki i Puławskiego w Nowym Stawie
- Kościół p.w. Św. Mateusza Apostoła w Nowym Stawie (Kolegiata Żuławska)
- Kościół poewangelicki zwany „Ołówkiem” w Nowym Stawie
- Dom podcieniowy z 1820 r. w Nowym Stawie, ul. Gdańska
- Domy w centrum Nowego Stawu
- Dom secesyjny w Nowym Stawie, ul. Jana Pawła II 7
- Budynek byłego Gimnazjum w Nowym Stawie, ul. Mickiewicza
- Wieża ciśnień w Nowym Stawie
- Kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Myszewie
- Kościół p.w. Św. Wojciecha (Parafia p.w. Św. Bartłomieja) w Świerkach
- Cmentarz w Świerkach
- Zespół starych domów z XVIII i XIX w. w Świerkach, w tym dom podcieniowy z 1866 r.

7. Baza turystyczna

Miejsca noclegowe:

- Pokoje gościnne w Zespole Służb Ratowniczych w Nowym Stawie – 54 miejsca
- Dębowy Dwór w Dębiniu – 37 miejsc

Pola namiotowe:

- OSiR w Nowym Stawie

Gospodarstwa agroturystyczne:

- „Rancho w Dębiniu” Joanna i Marek Kownaccy
- Gospodarstwo Wioletty i Tomasza Loryś w Nidowie.

SYNTEZYCZNA CHARAKTERYSTYKA GMINY MALBORK⁵

1. Obszar gminy
Gmina obejmuje obszar – 100,93 km ² , w tym:
– Lasy – 1,31 km ²
– Użytki rolne – 33,80 km ²
– Pozostałe – 64,89 km ²
2. Gmina w statystykach
Dane statystyczne wg stanu na dzień 31.12.2019 r.:
– Stan ludności – 4 661
w tym mężczyźni – 2 302
– Małżeństwa cywilne – brak danych
– Małżeństwa wyznaniowe – brak danych
– Ludność w wieku przedprodukcyjnym – 1 019
– Ludność w wieku produkcyjnym – 2 994
– Ludność w wieku poprodukcyjnym - 648
– Dochód budżetu gminy ogółem w 2018 r. w zł – 25 154 880,47
– Dochód budżetu gminy ogółem w 2019 r. w zł – 24 262 087,73
– Wydatki gminy na realizację programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych ogółem w 2019 r. w zł – 74 892,54
– Dochód na 1 mieszkańca w 2019 r. w zł – 5 205,34

3. Działalność gospodarcza

Na terenie gminy działalność gospodarczą (wg stanu na dzień 31.12.2019 r.) prowadziły 304 podmioty gospodarcze.

4. Infrastruktura techniczna

4.1. Transport i komunikacja

Schemat dróg na terenie gminy przedstawia się następująco:

- drogi krajowe – 11,07 km
- drogi wojewódzkie – 2,6 km
- drogi powiatowe – 36,73 km
- drogi gminne – 44,6 km
- w tym utwardzone – 28 km.

Komunikacja PKP – główne kierunki:

- Gdańsk
- Elbląg

Komunikacja PKS/autobusowa – główne kierunki: brak danych.

⁵ Na podstawie danych przekazanych przez Urząd Gminy w Malborku

4.2. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy brak jest sieci ciepłowniczej.

4.3. Zaopatrzenie gminy w gaz

Przez obszar południowej części gminy Malbork przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia, ze stacją redukcyjną w Nowej Wsi Malborskiej. Przez wschodnią część gminy przebiega odgałęzienie gazociągu w kierunku Nowego Stawu. Nadal jednak w części gospodarstw domowych wykorzystywany jest gaz butlowy. Na terenie powiatu malborskiego sieć gazowniczą rozwija Pomorska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Zakład Gazowniczy w Gdańsku. Długość czynnej sieci gazowej w gminie Malbork wynosi ok. 38,0 m. Odbiorcami gazu jest ok. 120 gospodarstw domowych, zamieszkiwanych przez ok. 450 mieszkańców.

4.4. Zaopatrzenie w wodę

Długość sieci wodociągowej – 67,9 km

Całkowite zużycie wody z sieci wodociągowej – brak danych

Stopień zwodociągowania gminy - 95%

Liczba ujęć wody - 2

Stan sieci – CWŻ do modernizacji

4.5. Kanalizacja

Długość sieci kanalizacyjnej – 18,1 km

Ilość podłączonych gospodarstw domowych – 115

4.6. Oczyszczalnie ścieków

Na terenie gminy Malbork znajduje się oczyszczalnia ścieków Przedsiębiorstwo „Nogat” Sp. z o.o. w Kałdowo Wieś oraz działa 100 przydomowych oczyszczalni.

5. Ochrona środowiska przyrodniczego, w tym obszary chronione

5.1. Na terenie gminy ochronie prawnej podlegają:

- Pomniki przyrody:
 - Klon srebrzysty w Tragaminie,
 - 2 dęby szypułkowe w Stogach, w tym jeden na terenie cmentarza menonickiego.
- Obszar chronionego krajobrazu:
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Nogat
 - Obszar NATURA 2000 – siedliskowy „Dolna Wisła” PHL 220033

5.2. Obszary zasobowe

Główne ciek wodne:

- Rzeka Nogat
- Rzeka Święta
- Kanał Jeziorna Łacha
- Kanał Panieński
- Kanał Stary Nogat
- Kanał K-100
- Kanał Świerkowski

- Kanał Dębińska Struga
- Struga Kałdowska
- Kanał Lasowicki
- Kanał Juranda
- Kanał Ulga
- Kanał A6 Kałdowo

5.3. Odnawialne źródła energii

Panele fotowoltaiczne, kolektory słoneczne w indywidualnych gospodarstwach domowych.

5.4. Działania podejmowane przez gminę na rzecz ograniczenia efektu cieplarnianego, ograniczenia emisji CO₂ do atmosfery, ochrony klimatu

W zakresie energetyki:

1. rozwój i modernizacja sieci gazowych,
2. wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,

W zakresie budownictwa (w tym gospodarstw domowych, budynków administracji publicznej itp.):

1. realizacja nowych budynków i obiektów budowlanych zaprojektowanych zgodnie z zasadami ekoprojektowania (minimalizacji zapotrzebowania na energię) i wykorzystania energii odnawialnej,
2. przeprowadzanie remontów i rewitalizacji starych obiektów z uwzględnieniem zasad ekoprojektowania (minimalizacji zapotrzebowania na energię) i wykorzystania energii odnawialnej,
3. uwzględnianie w warunkach specyfikacji zamówień publicznych wymagań odnośnie budowy obiektów i budynków niskoemisyjnych,
Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz innych zanieczyszczeń powietrza poprzez zastępowanie indywidualnych źródeł energii przez instalacje niskoemisyjne i wysokosprawne oraz ewentualne wpięcie się w sieć miejską Malborka. **Modernizacja źródeł energii cieplnej na terenie Gminy Malbork w ramach programu "Czyste powietrze Pomorza"**,
4. termomodernizacja budynków z uwzględnieniem modernizacji systemów ogrzewania,
5. modernizacja systemów oświetlenia i wymiana żarówek na energooszczędne w ramach konserwacji.

W zakresie transportu:

1. modernizacja dróg gminnych,
2. promocja systemów komunikacji publicznej,
3. rozwój i promocja alternatywnych środków transportu (pieszego, rowerowego),
4. modernizacja systemów oświetlenia ulic.

W zakresie edukacji - edukacja ekologiczna społeczeństwa w kierunku zrównoważonych wzorów konsumpcji oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Dla osiągnięcia wskazanych celów założono realizację konkretnych działań. Działania te wraz z planowanymi efektami w postaci redukcji emisji CO₂ oraz redukcji zużycia energii

finalnej i zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych przedstawiono i zwiaryowano w harmonogramie rzeczowo-finansowym.

Szawałd

Droga Szymankowo – Kapustowo

Stogi

6. Najważniejsze obiekty zabytkowe na terenie gminy:

- Cmentarz menonicki w Stogach
- Kościół z XIX wieku w Szawałdzie
- Kościół z XIX wieku w Lasowicach Wielkich
- Domy podcieniowe (w stanie dewastacji) w Stogach, Lasowicach Wielkich, Lasowicach Małych, Kościeleczkach.

7. Baza turystyczna

Pola namiotowe: 1 obiekt

Pensjonaty: 2 obiekty (pokoje gościnne)

Gospodarstwa agroturystyczne: 4 obiekty

SYNTETYCZNA CHARAKTERYSTYKA GMINY LICHNOWY⁶

1. Obszar gminy
Gmina obejmuje obszar - 8870 ha, w tym:
– Lasy – 20 ha
– Użytki rolne – 7 732 ha
– Pozostałe – 1 118 ha
2. Gmina w statystykach
Dane statystyczne wg stanu na dzień 31.12.2019 r.:
– Stan ludności – 4 487
w tym mężczyźni – 2 227
– Małżeństwa cywilne - 6
– Małżeństwa wyznaniowe - 16
– Ludność w wieku przedprodukcyjnym – 1 025
– Ludność w wieku produkcyjnym – 2 834
– Ludność w wieku poprodukcyjnym - 627
– Dochód budżetu gminy ogółem w 2018 r. w zł - 22 902 186,19
– Dochód budżetu gminy ogółem w 2019 r. w zł – 25 801 140,07
– Wydatki gminy na realizację programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych ogółem w 2019 r. w zł – 39 978,07
– Dochód na 1 mieszkańca w 2019 r. w zł – 5 750,20

3. Działalność gospodarcza

Na terenie gminy działalność gospodarczą (wg stanu na dzień 31.12.2019 r.) prowadziło 131 podmiotów gospodarczych.

4. Infrastruktura techniczna

4.1. Transport i komunikacja

Schemat dróg na terenie gminy przedstawia się następująco:

- drogi krajowe - brak
- drogi wojewódzkie - brak
- drogi powiatowe – 45,386 km
- drogi gminne publiczne – 49,808 km
w tym utwardzone – 11,051 km
- drogi gminne wewnętrzne – 85,929 km
w tym utwardzone – 9,446 km.

Komunikacja PKP – główne kierunki:

- Tczew
- Malbork

⁶ Na podstawie danych przekazanych przez Urząd Gminy w Lichnowach

Komunikacja PKS/autobusowa – główne kierunki:

- Tczew
- Nowy Staw
- Malbork

4.2. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy brak sieci ciepłowniczej

4.3. Zaopatrzenie gminy w gaz

Na terenie gminy brak sieci gazowej

4.4. Zaopatrzenie w wodę

Długość sieci wodociągowej – 58,05 km

Całkowite zużycie wody z sieci wodociągowej – 122,2 tys m³

Stopień zwodociągowania gminy – 99 %

Liczba ujęć wody - 0

Stan sieci – dobry

4.5. Kanalizacja

Długość sieci kanalizacyjnej – 65,73 km

Ilość podłączonych gospodarstw domowych – 571

4.6. Oczyszczalnie ścieków

Z terenu Gminy Lichnowy ścieki sanitarne są odprowadzane kolektorem tłocznym do oczyszczalni ścieków w Malborku.

5. Ochrona środowiska przyrodniczego, w tym obszary chronione

5.1. Na terenie gminy ochronie prawnej podlegają:

- Pomniki przyrody:
 - Klon pospolity - 3 sztuki w miejscowości Dąbrowa
 - Dąb szypułkowy w Szymankowie
 - Klon pospolity - 3 sztuki w Lisewie
 - Jesion wyniosły w Lisewie
 - Dąb szypułkowy w Lisewie

- Obszar chronionego krajobrazu:
 - Środkowożuławski Obszar Chronionego Krajobrazu
 - obszar NATURA 2000 - PLB 040003 Dolina Dolnej Wisły

5.2. Obszary zasobowe

Główne ciek wodne:

- Rzeka Wisła
- kanał Pordenowski 5725 mb
- kanał Linawa 6960 mb
- kanał Lichnowska Struga 7020 mb
- kanał Boręty „51” 4396 mb

- kanał Lisewska Struga 8560 mb
- kanał „80” Stara Wisła 4280 mb
- Rzeka Mała Święta 8853 mb
- kanał Jeziorna

5.3. Odnawialne źródła energii

Odnawialne źródła energii powstaną dzięki realizacji projektu omówionego w punkcie 5.4

5.4. Działania podejmowane przez gminę na rzecz ograniczenia efektu cieplarnianego, ograniczenia emisji CO₂ do atmosfery, ochrony klimatu

Gmina Lichnowy bierze udział w projekcie pn.: „OZE – poprawa gospodarki niskoemisyjnej na Żuławach w gminie Lichnowy i Stare Pole”.

Realizacja projektu przyczyni się do zwiększenia zdolności do wytwarzania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w budynkach użyteczności publicznej oraz budynkach mieszkalnych na terenie gminy Lichnowy oraz Stare Pole. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe dzięki realizacji założonych w projekcie działań zakładających montaż 279 instalacji wykorzystujących OZE (142 instalacje solarne, 9 pomp ciepła, 51 kotłów na biomasę oraz 77 instalacji fotowoltaicznych).

Do bezpośrednich efektów, jakie wystąpią po wykonaniu prac w ramach projektu, należy zaliczyć:

- poprawę stanu technicznego budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych w gminach Lichnowy i Stare Pole;
- wzrost udziału energii produkowanej ze źródeł odnawialnych – o 7 190,637 GJ;
- redukcję poboru energii elektrycznej z sieci elektroenergetycznej – o 283 971,00 kWh;
- poprawę wartości średniorocznego wskaźnika zapotrzebowania na ciepło;
- poprawę stanu środowiska naturalnego na terenie gmin objętych projektem;
- redukcję emisji gazów cieplarnianych – o 854,958 Mg CO₂ (81,20 %);
- redukcję emisji pyłu zawieszonego PM₁₀ – o 1 685,361kg (81,19 %);
- redukcję emisji bezno(a)pirenu – o 1 838,793 g (86,45 %);
- obniżenie bieżących kosztów eksploatacji obiektów;
- poprawę estetyki obszaru;
- poprawę atrakcyjności osiedleńczej gminy Lichnowy i Stare Pole.

6. Najważniejsze obiekty zabytkowe na terenie gminy:

- Kościół parafialny p.w. Św. Mikołaja w Lisewie
- Kościół parafialny p.w. Św. Urszuli w Lichnowach
- Kościół parafialny p.w. Św. Katarzyny w Borętach
- ruiny kościoła p.w. Św. Katarzyny wraz z otaczającym cmentarzem w Borętach
- zespół dworsko-parkowy z folwarkiem (dwór, budynek mieszkalny przy ul. 10 Marca 46, spichlerz, zespół 4 budynków folwarcznych, park) w Lisewie
- domy w Lichnowach i Pordenowie

7. Baza turystyczna

Gmina Lichnowy nie posiada bazy turystycznej.

SYNTETYCZNA CHARAKTERYSTYKA GMINY MIŁORADZ⁷

1. Obszar gminy
Gmina obejmuje obszar – 93,75 km ² , w tym:
– Lasy – 3,19
– Użytki rolne – 76,77
– Pozostałe – 13,79
2. Gmina w statystykach
Dane statystyczne wg stanu na dzień 31.12.2019 r.:
– Stan ludności – 3 364
w tym mężczyźni – 1 774
– Małżeństwa cywilne - 6
– Małżeństwa wyznaniowe - 10
– Ludność w wieku przedprodukcyjnym - 705
– Ludność w wieku produkcyjnym – 2 110
– Ludność w wieku poprodukcyjnym - 545
– Dochód budżetu gminy ogółem w 2018 r. w zł – 17 872 354
– Dochód budżetu gminy ogółem w 2019 r. w zł – 17 554 613
– Wydatki gminy na realizację programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych ogółem w 2019 r. w zł – 38 444
– Dochód na 1 mieszkańca w 2019 r. w zł – 5 218,37

3. Działalność gospodarcza

Na terenie gminy działalność gospodarczą (wg stanu na dzień 31.12.2019 r.) prowadziły 134 podmioty gospodarcze.

4. Infrastruktura techniczna

4.1. Transport i komunikacja

Schemat dróg na terenie gminy przedstawia się następująco:

- drogi krajowe – 10,3 km
- drogi wojewódzkie - 0 km
- drogi powiatowe – 44,2 km
- drogi gminne – 39,6 km
- w tym utwardzone – 23,1 km.

Komunikacja PKP – główne kierunki: brak

Komunikacja PKS/autobusowa – główne kierunki:

- Malbork
- Tczew

⁷ Na podstawie danych przekazanych przez Urząd Gminy w Miłoradzu

4.2. Zaopatrzenie w ciepło

Brak sieci ciepłowniczej.

4.3. Zaopatrzenie gminy w gaz

Brak sieci gazowej.

4.4. Zaopatrzenie w wodę

Długość sieci wodociągowej – 44,6 km

Całkowite zużycie wody z sieci wodociągowej – 283 675 m³

Stopień zwodociągowania gminy – 99,7%

Liczba ujęć wody - 7

Stan sieci - średni

4.5. Kanalizacja

Długość sieci kanalizacyjnej – 55,7 km

Ilość podłączonych gospodarstw domowych – 1 067, w tym 54 firmy.

4.6. Oczyszczalnie ścieków

Oczyszczalnia ścieków biologiczno-mechaniczna położona w Miłoradzu, wydajność – 500 m³/dobę.

5. Ochrona środowiska przyrodniczego, w tym obszary chronione

5.1. Na terenie gminy ochronie prawnej podlegają:

- Pomniki przyrody:

Na terenie gminy znajduje się 13 pomników przyrody.

- Obszar chronionego krajobrazu:

- Śródkowożuławski Obszar Chronionego Krajobrazu
- Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Nogat
- Obszar Chronionego Krajobrazu Białej Góry
oraz
- Obszar NATURA 2000 - PLH 220033 Dolna Wisła
- Obszar NATURA 2000 - PLB 040003 Dolina Dolnej Wisły
- Rezerwat Przyrody Las Mątawski
- Użytek Ekologiczny w Mątowach Małych

5.2. Obszary zasobowe

Główne ciek wodne:

- rzeka Wisła
- rzeka Nogat
- rzeka Duża Święta
- rzeka Mała Święta

5.3. Odnawialne źródła energii

Na terenie gminy występują instalacje odnawialnych źródeł energii wykorzystywane na potrzeby własne osób prywatnych.

5.4. Działania podejmowane przez gminę na rzecz ograniczenia efektu cieplarnianego, ograniczenia emisji CO₂ do atmosfery, ochrony klimatu

Celem strategicznym gminy jest osiągnięcie do 2030 r.:

- 20% redukcji emisji gazów cieplarnianych
- 20% udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym

Gmina realizuje: rozwój sieci ciepłowniczej, dalszą budowę tras rowerowych, kompleksowe modernizacje energetyczne budynków.

W wyniku realizacji działań na terenie gminy zostanie osiągnięty efekt w postaci obniżenia zużycia energii finalnej na poziomie 2485,3 MWh/rok oraz efekt ekologiczny w postaci redukcji emisji dwutlenku węgla ekwiwalentnego w wysokości 860,5 MgCO₂eq/rok.

6. Najważniejsze obiekty zabytkowe na terenie gminy:

- Kościół parafialny p.w. Św. Piotra i Pawła w Mątowach Wielkich
- Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP w Kończewicach
- Kościół parafialny p.w. Św. Michała Archanioła w Miłoradzu
- Cmentarz i dzwonnica w Miłoradzu
- Kościół parafialny p.w. Św. Szymona i Judy Tadeusza w Gnojewie
- Kościół parafialny p.w. Św. Mikołaja w Pogorzałej Wsi
- Kościół parafialny p.w. Św. Jerzego w Starej Kościelnicy
- Dom podcieniowy w Bystrzu
- Kaplica cmentarna w Bystrzu (Ossuarium)
- Kapliczka przydrożna w Gnojewie

7. Baza turystyczna

Miejsca noclegowe:

- Jeziorna Osada SAC Pallotyni, Gnojewo 11

Gospodarstwa agroturystyczne:

- Gospodarstwo - Bystrze 15.

SYNTETYCZNA CHARAKTERYSTYKA GMINY STARE POLE⁸

1. Obszar gminy
Gmina obejmuje obszar – 79,36 km ² , w tym:
– Lasy – 3,39
– Użytki rolne – 61,90
– Pozostałe – 14,07
2. Gmina w statystykach
Dane statystyczne wg stanu na dzień 31.12.2019 r.:
– Stan ludności – 4 586
w tym mężczyźni – 2 255
– Małżeństwa cywilne - 9
– Małżeństwa wyznaniowe - 13
– Ludność w wieku przedprodukcyjnym - 902
– Ludność w wieku produkcyjnym – 2 816
– Ludność w wieku poprodukcyjnym - 864
– Dochód budżetu gminy ogółem w 2018 r. w zł – 28 446 945,34 zł.
– Dochód budżetu gminy ogółem w 2019 r. w zł – 25 068 523,28 zł.
– Wydatki gminy na realizację programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych ogółem w 2019 r. w zł – 48 398,14 zł.
– Dochód na 1 mieszkańca w 2019 r. w zł – 5 466,32 zł.

3. Działalność gospodarcza

Na terenie gminy działalność gospodarczą (wg stanu na dzień 06.04.2020 r.) prowadziły 243 podmioty gospodarcze.

4. Infrastruktura techniczna

4.1. Transport i komunikacja

Schemat dróg na terenie gminy przedstawia się następująco:

- drogi krajowe – 10,2 km
- drogi wojewódzkie – 0 km
- drogi powiatowe – 48,304 km
- drogi gminne – 11,76 km
w tym utwardzone – 8,129 km.

Komunikacja PKP – główne kierunki:

- linia nr 204, nazwa linii: Malbork – Braniewo, nazwa odcinka: Malbork - Elbląg

Komunikacja PKS/autobusowa – główne kierunki:

- Malbork, Żuława Sztumska

⁸ Na podstawie danych przekazanych przez Urząd Gminy w Starym Polu

4.2. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy Stare Pole funkcjonują indywidualne źródła ciepła. Brak jest sieci ciepłowniczej gminnej.

4.3. Zaopatrzenie gminy w gaz

Sieć gazowa dostępna jest w miejscowościach: Stare Pole, Krzyżanowo, Królewo, Janówka. W pozostałych miejscowościach gminy brak jest sieci gazowej.

4.4. Zaopatrzenie w wodę

Długość sieci wodociągowej – 75,55 km

Całkowite zużycie wody z sieci wodociągowej – brak danych, gmina nie posiada takich informacji; są one dostępne w spółkach wodociągowych

Stopień zwodociągowania gminy – 100 %

Liczba ujęć wody - 2

Stan sieci – dobry

4.5. Kanalizacja

Długość sieci kanalizacyjnej – 51,54 km

Ilość podłączonych gospodarstw domowych - 805

4.6. Oczyszczalnie ścieków

Na terenie gminy znajdują się dwie oczyszczalnie ścieków w Starym Polu i Krasnołęce.

5. Ochrona środowiska przyrodniczego, w tym obszary chronione

5.1. Na terenie gminy ochronie prawnej podlegają:

- Pomniki przyrody:
 - dąb szypułkowy – 2 sztuki w Krzyżanowie
 - dąb szypułkowy – 5 sztuk w Parwarku
 - dąb szypułkowy w Złotowie
 - dąb szypułkowy - 2 sztuki w Królewie
 - dąb szypułkowy w Kaczynosie Kolonii
 - dąb szypułkowy w Kławkach
 - lipa drobnolistna w Szaleńcu
 - jesion wyniosły – 3 sztuki w Królewie
 - topola biała w Królewie
 - topola zwyczajna w Krasnołęce

- Obszar chronionego krajobrazu:
 - Obszar Chronionego Krajobrazu rzeki Nogat,
 - korytarz rzeki Nogat wraz z lasem znajdującym się w północnej części, jedynym na obszarze gminy, wskazany do ochrony przyrody i krajobrazu o znaczeniu europejskim w systemie ECONET – Polska.

5.2. Obszary zasobowe

Główne ciekі wodne:

- Nogat - w granicach gminy (w całości odcinek graniczny) 13,74 km,
- Rzeka Tyna Dolna - 10,49 km,
- Rzeka Tyna Górna - 9,09 km,
- Rzeka Tyna Mała - 6,75 km,
- Rzeka Fiszewka - 3,6 km.

Łączna długość kanałów sieci podstawowej wynosi 64,1 km, sieci szczegółowej - 436,8 km. Ważniejsze kanały to:

- Kanał B Kaczynos - 6,10 km,
- Kanał A Stary Nogat - 12,94 km,
- Kanał Leniwy Nogat - 5,0 km,
- Kanał Ząbrowski - 3,92 km,
- Kanał A Królewo - 8,35 km.

5.3. Odnawialne źródła energii

W roku 2020 na terenie gminy dokonano montażu instalacji odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach indywidualnych:

- instalacje fotowoltaiczne – 50 szt.
- kolektory słoneczne – 88 szt.
- pompy ciepła – 8 szt.
- piece na biomasę – 27 szt.

5.4. Działania podejmowane przez gminę na rzecz ograniczenia efektu cieplarnianego, ograniczenia emisji CO2 do atmosfery, ochrony klimatu

- współpraca z WFOŚiGW w Gdańsku w realizacji programu Czyste Powietrze
- zachęcanie mieszkańców do wymiany węglowych źródeł ciepła na inne – alternatywne – ekologiczne poprzez m. in. pozyskiwanie dofinansowań na ten cel z funduszy zewnętrznych

6. Najważniejsze obiekty zabytkowe na terenie gminy:

- Kościół p.w. Św. Mikołaja w Królewie
- Kościół p.w. Matki Bożej Królowej Polski w Starym Polu
- Kościół p.w. Św. Barbary w Krzyżanowie
- Cmentarz menonicki w Szaleńcu
- Dom podcieniowy w Złotowie
- Dom podcieniowy w Kleciu
- Budynek poczty w Starym Polu
- Zespół cukrowni w Starym Polu

7. Baza turystyczna

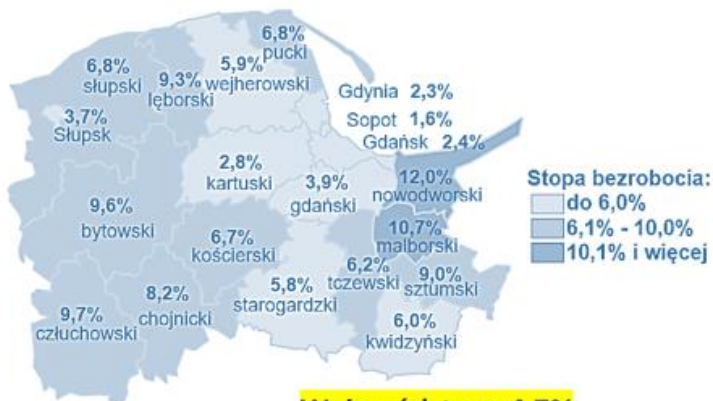
Pensjonaty: 2 obiekty

Gospodarstwa agroturystyczne: 3 obiekty

Sytuacja na rynku pracy, polityka migracyjna

Stopa bezrobocia w Subregionie od kilku lat systematycznie maleje. Pracodawcy mają jednak trudności ze znalezieniem pracowników w różnych branżach. Subregion zмага się również z dużą liczbą osób biernych zawodowo, niezarejestrowanych w urzędach pracy. Widoczny jest brak motywacji osób niepracujących do jej podjęcia.

Stopa bezrobocia wg stanu na 31.01.2020 r.

Województwo: 4,7%

Powiat Malborski 10,7%

Powiat malborski – sytuacja gospodarcza

W powiecie malborskim w roku 2017 w rejestrze REGON zarejestrowane były 6434 podmioty gospodarki narodowej, z czego 4536 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 594 nowe podmioty, a 570 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2017 najwięcej (710) podmiotów zarejestrowano w roku 2010, a najmniej (558) w roku 2016. W tym samym okresie najwięcej (745) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2011 roku, najmniej (395) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2010 roku.

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w powiecie malborskim najwięcej (431) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (6161) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 1,5% (98) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 23,8% (1534) podmiotów, a 74,6% (4802) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w powiecie malborskim najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (25,4%) oraz budownictwo (16,8%). Więcej: http://www.polskawliczbach.pl/powiat_malborski#rejestr-regon

Stopa bezrobocia w Pomorskim i w Subregionie od kilku lat systematycznie maleje. Pracodawcy mają jednak trudności ze znalezieniem pracowników w różnych branżach. Subregion zmagają się również z dużą liczbą osób biernych zawodowo, niezarejestrowanych w urzędach pracy. Widoczny jest brak motywacji osób niepracujących do jej podjęcia.

Uwagę zwraca wysoki wskaźnik udziału kobiet w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych jako bezrobotne. Kobiety te są nieaktywne zawodowo z różnych powodów - m. in. brak lub nieodpowiednie kwalifikacje dla potrzeb lokalnego rynku pracy. Kobiety te wymagają szczególnej aktywizacji w celu powrotu lub wejścia na rynek pracy.⁹

Podkreślenia wymaga fakt, iż istotną cechą decydującą o sytuacji i szansach bezrobotnych na rynku pracy jest nadal poziom wykształcenia, od którego zależą zarówno umiejętności skutecznego poszukiwania pracy, jak i dostosowania się do istniejących warunków na rynku pracy oraz dostęp do transportu publicznego.

W związku z powyższym, **istnieje konieczność dalszego wzmocnienia kształcenia ogólnego i rozwijania szkolnictwa zawodowego i ustawicznego pod kątem potrzeb rynku pracy**, co w efekcie podniesie również kwalifikacje zawodowe potencjalnych pracowników. Istotnym problemem jest także zjawisko stosunkowo wysokiego bezrobocia na obszarach wiejskich, które dosyć mocno powiązane jest z mniejszą dostępnością do usług komunikacyjnych oraz tzw. dziedzicznym bezrobociem.¹⁰

Powiat malborski – rynek pracy

W grudniu 2018r. stopa bezrobocia rejestrowanego ogłoszona przez Główny Urząd Statystyczny dla powiatu malborskiego wynosiła 12,5%, i była ona w analizowanym miesiącu blisko dwukrotnie wyższa w stosunku do stopy bezrobocia w grudniu zarejestrowanej dla kraju (5,8 %), jak i ponad dwukrotnie wyższa w stosunku do stopy rejestrowanej dla województwa pomorskiego (4,9%). Poniższy wykres, jak i tabelaryczny wykaz obrazują, jak kształtowała się stopa bezrobocia dla powiatu malborskiego na przełomie ostatnich jedenastu lat, począwszy od roku 2008, w kontekście stopy bezrobocia właściwej odpowiednio dla kraju, jak i woj. pomorskiego. Z wykresu wyraźnie wynika, że począwszy od roku 2014 odnotowywana jest wyraźna tendencja spadkowa stopy bezrobocia. Co istotne, tendencja ta trwa nadal, a stopa w roku 2018 dla powiatu malborskiego była jedną z najniższych, jaką odnotowywano począwszy od 1999 r.

⁹ z raportu końcowego podsumowującego pracę Nadwiślańskiego Subregionalnego Zespołu Roboczego – 11.09.2019 r. Pomorskie 2030

¹⁰ tamże

Korzystając z wprowadzanych przez rząd kolejnych tarcz antykryzysowych PUP udziela dofinansowań i bezzwrotnych pożyczek na prowadzenie działalności przez samozatrudnionych, przedsiębiorców i mikroprzedsiębiorców, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.

Według danych na dzień 09.12.2020 r. udzielone wsparcie dotyczyło następujących obszarów:

- art. 15 zzb – dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników dla przedsiębiorców – łącznie 7 371 628,18 zł,
- art. 15 zzc – dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności przez samozatrudnionych – łącznie 2 577 380,00 zł,
- art. 15 zzd – pożyczka z Funduszu Pracy na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw oraz art. 15 zzda – pożyczka z Funduszu Pracy na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowej lub podmiotowi prowadzącemu działalność pożytku publicznego - łącznie udzielono 2 686 pożyczek na kwotę 13 382 393,82 zł,
- art. 15 zze – dofinansowanie wynagrodzeń osób zatrudnionych przez organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego – łącznie 125 279,97 zł.

Kolejną formą wsparcia stanowił dodatek solidarnościowy, który przysługiwał również bezrobotnym już zarejestrowanym w urzędzie pracy. W takiej sytuacji urząd pracy zawieszal dotychczas wypłacany zasiłek dla bezrobotnych lub stypendium wypłacane na szkolenia oraz podnoszenie kwalifikacji. Dodatkiem solidarnościowym objętych zostało 102 zarejestrowanych bezrobotnych.

PUP współpracował także z PCK, który dzięki pomocy finansowej firmy Aviva, realizował wsparcie dla osób, które utraciły pracę w wyniku pandemii koronawirusa. Wsparciem objętych zostało 99 osób, które otrzymały paczki z produktami żywnościowymi, higienicznymi bądź produktami chemii gospodarczej.

Pomimo pandemii PUP w Malborku obchodził Pomorskie Dni Przedsiębiorczości. Dnia 18.11.2020 r. odbył się panel inspiracyjno-motywacyjny z transmisją na kanale YouTube WUP w Gdańsku oraz na FB WUP w Gdańsku. W programie odbyły się prelekcje i dyskusje znanych mówców motywacyjnych i youtuberów: **Przemysława Staronia, Michała Zawadki, Michała Kowalczyka, Michała Matysiaka, Piotra Buckiego, Adama Drzewickiego** związane z szeroko pojętą przedsiębiorczością i kompetencjami przyszłości. Podczas panelu odbyły się następujące bloki tematyczne: „Emocje, relacje, współpraca”, „Umiejętności cyfrowe”, „Myślenie krytyczne i uczenie się”. Kolejny dzień odbył się pod hasłem: **Pomorski Dzień Przedsiębiorczości z Doradcą Zawodowym**. Doradcy zawodowi Powiatowego Urzędu Pracy przeprowadzili konsultacje on – line. Celem konsultacji było wsparcie wszystkich osób zainteresowanych informacjami na temat rynku pracy, samooceny, umiejętności i kwalifikacji, które zwiększają szanse na zatrudnienie. Konsultacje zorganizowano w godzinach 10:00 – 14:00. W tym czasie osoby zainteresowane mogły rozmawiać z doradcą zawodowym na temat: lokalnego rynku pracy, wad i zalet prowadzenia własnej firmy, kwalifikacji i umiejętności pożądaných na rynku pracy, zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy, dokumentów aplikacyjnych, rozmowy kwalifikacyjnej, metod poszukiwania pracy, rekrutacji on-line.

Cele:

1. Monitorowanie potrzeb rynku pracy:

- a. udział w badaniach regionalnych np. realizowanych w ramach barometru zawodów,
- b. prowadzenie badań i analiz dot. potrzeb pracodawców,
- c. prowadzenie własnych badań np. w zakresie bezrobocia dziedzicznego w celu przeciwdziałania jej kontynuacji,
- d. bieżąca analiza dostępnych danych i wymiana wiedzy między instytucjami

2. Realizacja działań mających na celu wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych,

- a. Promocja aktywności zawodowej- pracy jako obowiązkowego elementu stylu życia,
- b. Promocja elastycznych form zatrudnienia, ruchomy czas pracy na ułamkach zatrudnienia.
- c. Realizacja programów dla osób 50+, w tym programów międzypokoleniowych,

3. Pełne wykorzystanie zasobów ludzkich Powiatu Malborskiego:

- a. Pomoc osobom zaliczonym do grup defaworyzowanych w zdobyciu doświadczenia zawodowego i podnoszeniu lub zmianie kwalifikacji zawodowych oraz ich lepsze dopasowanie do potrzeb lokalnego rynku pracy,
- b. Podwyższanie jakości świadczonych usług edukacyjnych na szczeblu przedszkolnym, podstawowym, gimnazjalnym oraz kształcenia ustawicznego
- c. Podniesienie poziomu wiedzy i kwalifikacji kadr pod potrzeby nowych specjalizacji gospodarczych ze szczególnym uwzględnieniem profilu powiatu,
- d. Wspieranie innowacyjnych inicjatyw i działań na rzecz wyrównywania szans, integracji społecznej oraz wzmacnianiu solidarności społecznej,
- e. Promocja przedsiębiorczości i wspieranie jej rozwoju, w tym ułatwienie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw przez osoby bezrobotne, a także tworzenia miejsc pracy.
- f. Realizacja inicjatyw mających na celu wyłuskanie uzdolnionej młodzieży i zatrzymanie jej w powiecie malborskim,
- g. Promowanie wartościowych działań społecznych i obywatelskich zwłaszcza ludzi Młodych.

4. Współpraca instytucji rynku pracy, pomocy społecznej, organizacji pozarządowych, edukacji i przedsiębiorców

- a. Tworzenie mechanizmów współpracy między rynkiem pracy, pomocą społeczną, edukacją a przedsiębiorcami,
- b. Realizacją wspólnych przedsięwzięć,
- c. Wymiana informacji o podejmowanych działaniach,
- b. Zachęcanie do wspólnego rozwiązywania lokalnych problemów
- c. Wspieranie współpracy międzynarodowej i wymiany dobrych praktyk.
- d. Przygotowywanie do wielokulturowości w miejscu pracy.

5. Rozwój przedsiębiorczości

- a. Promocja przedsiębiorczości i wspieranie jej rozwoju, w tym ułatwienie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw przez osoby bezrobotne, a także tworzenia miejsc pracy.

- b. Promocja produktów regionalnych i ekologicznych
- c. Rozwój instytucji otoczenia biznesu
- d. Tworzenie partnerstw na rzecz pozyskiwania nowych inwestorów wraz z przygotowaniem terenów inwestycyjnych
- e. Współpraca administracji, nauki i biznesu
- f. Upowszechnienie innowacji
- g. E - usługi
- h. Poszukiwanie źródeł zewnętrznych na finansowanie przedsięwzięć
- i. Współpraca z instytucjami regionalnymi np. INVEST IN POMERANIA, Agencja Rozwoju Pomorza, Pomorski Fundusz Pożyczkowy;

6. Nowe działania spowodowane sytuacją epidemiologiczną.

- a) Prowadzenie usług w formie on – line
- b) Wykorzystanie narzędzi elektronicznej do bezpośredniej obsługi osób bezrobotnych i pracodawców: portal: praca.gov.pl
- c) Prowadzenie usług doradztwa zawodowego poprzez wykorzystanie platform cyfrowych
- d) Organizacja wirtualnych event-ów: Targi Edukacyjne, Targi Pracy, Dni Przedsiębiorczości

TARGI EDUKACYJNE w Malborku – 20 marca 2019 roku

Infrastruktura drogowa – stan aktualny i proponowane kierunki działań

Układ komunikacyjny powiatu malborskiego tworzy sieć dróg : krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Głównym szlakiem komunikacyjnym na terenie powiatu jest droga krajowa nr 22 granica państwa-Chojnice-Starogard Gdański-Czarlin -Malbork-Stare Pole-Elbląg -Grzechotki - granica państwa.

Newralgiczną sprawą dla prawidłowego funkcjonowania miasta i powiatu w zakresie infrastruktury drogowej jest budowa przez Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad obwodnicy miasta Malborka w ciągu drogi krajowej Nr 22. Niestety nie znalazła się ona w założeniach Programu budowy 100 obwodnic na lata 2020-2030 opracowanym przez Ministerstwo Infrastruktury. W związku z tym konieczne jest dalsze wspólne działanie samorządów miasta i powiatu mające na celu doprowadzenie do ujęcia obwodnicy miasta Malborka w krajowym planie inwestycyjnym.

Ważną funkcję komunikacyjną w powiecie spełniają również: droga krajowa Nr 55 Nowy Dwór Gdański- Malbork-Kwidzyn -Grudziądz-Stolno oraz droga wojewódzka Nr 515 Susz-Dzierżoń-Kalwa-Malbork łączące obszar powiatu z systemem drogowym kraju.

Długość dróg powiatowych wynosi łącznie 241 kilometrów, w tym: 218 km-nawierzchnia bitumiczna, 16 km – nawierzchnia brukowa , 7 km - drogi gruntowe. Istniejący układ dróg umożliwia dogodne połączenia wewnętrzne i zewnętrzne.

Struktura przestrzenna dróg powiatowych jest właściwie rozwinięta. Podlegają one sukcesywnym przebudowom/remontom z 50%-owym dofinansowaniem z budżetu państwa

- Fundusz Dróg Samorządowych oraz partycypacjom właściwych terytorialnie gmin. Ten kierunek działania będzie kontynuowany w przyjętej perspektywie czasowej strategii powiatu.

Priorytetem na najbliższą perspektywę do 2030 roku w zakresie poprawy stanu infrastruktury drogowej dróg powiatowych będzie **realizacja nowych nawierzchni na drogach powiatowych do tej pory nie remontowanych**. Po zakończeniu tego etapu planuje się we współpracy z gminami **budowę chodników i ścieżek rowerowych wzdłuż niektórych dróg powiatowych, mając na uwadze „ścieżki edukacyjne i historyczne” – w nawiązaniu do promocji powiatu jako atrakcyjnego obszaru turystyczno-krajoznawczego. Istotnym elementem będzie również poprawa bezpieczeństwa przy drogach powiatowych.**

W celu utrzymania we właściwym stanie dróg powiatowych prowadzone będą ponadto następujące działania:

1. remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznej grysem bazaltowym i emulsją,
2. remonty zaniżeń i kolein nawierzchni bitumicznej masą bitumiczną na gorąco,
3. prowadzenie robót zapewniających odwodnienie jezdni (odtworzenie rowów, ścinka poboczy,
4. udrażnia remonty kapitalne i bieżących obiektów mostowych,
5. wymiana oznakowania pionowego i odnowa oznakowania poziomego, usuwanie drzew i krzewów z pasa drogowego.

Dziedzictwo kulturowe ŻUŁAW i Ziemi Malborskiej

Wnioski powiatowego zespołu roboczego do strategii rozwoju województwa pomorskiego:

- bogate dziedzictwo historyczne;
- regularne wydarzenia kulturalne nawiązujące do historii regionu;
- oferta kulturalna skupiona głównie wokół wydarzeń historycznych związanych z Zamkiem w Malborku;
- brak współpracy lub słaba współpraca pomiędzy instytucjami kultury a innymi podmiotami, działającymi w tym obszarze - należy podjąć takie działania, aby współpraca ta była wielopłaszczyznowa i skupiała wiele podmiotów;
- brak współpracy pomiędzy gminami i powiatami w zakresie promocji obiektów i atrakcji turystycznych;
- wspólna oferta – regionalne produkty sieciowe;
- brak kina;
- brak plaży miejskiej i miejsc do aktywnego wypoczynku;
- mało wydarzeń kulturalnych szczególnie w sezonie letnim;
- zbyt mała promocja miasta i jego walorów;
- szeroka oferta atrakcji dla dzieci, jednak dla osób dorosłych miasto nie zapewnia wielu atrakcji (przeludnione baseny, mało atrakcyjna baza gastronomiczna – krótkie godziny otwarcia szczególnie w trakcie dużych imprez masowych);
- duża aktywność obywatelska w zakresie eventów, inicjatyw dotyczących pomocy osobom prywatnym lub NGO;

- słaba kondycja NGO – funkcjonowanie od dotacji do dotacji, brak planów długofalowych na rozwój działalności;

Pozostałe wnioski:

- brak platformy wymiany informacji o wydarzeniach kulturalnych, sportowych itp.;
- bogactwo kulturowe Żuław – niewykorzystane; brak współpracy pomiędzy gminami i powiatami w zakresie promocji regionu – Żuław - przykładem dobrej praktyki, która powinna być wzorem do działania jest współpraca trzech kociewskich powiatów: tczewskiego, starogardzkiego i świeckiego, które współpracują przy organizacji kluczowego wydarzenia jakim jest Święto Kociewia, którego celem jest promocja kultury Kociewia;
- brak odpowiednich środków w budżetach samorządów lokalnych na finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach – zły stan techniczny obiektów zabytkowych;
- różnorodność obiektów zabytkowych (od sakralnych poprzez zabudowę miejską i wiejską, po zabytki techniki); posiadamy znaczące dla dziedzictwa kulturowego regionu zabytki archeologiczne;

Obszar KULTURY, TURYSTYKI, OCHRONY ZABYTKÓW I NGO

Powiat malborski wyróżnia się bogatym dziedzictwem historycznym. Odbywają się tu regularne wydarzenia kulturalne nawiązujące do historii regionu. Jednak oferta kulturalna skupiona głównie wokół wydarzeń historycznych związanych z Zamkiem w Malborku.

W aspekcie kultury, należy zwrócić uwagę na szeroką ofertę wydarzeń skierowanych do wszystkich mieszkańców, z różnych grup wiekowych oraz równoczesny brak współpracy lub jej niski poziom pomiędzy instytucjami kultury a innymi podmiotami działającymi w tym obszarze. Należy podjąć takie działania, aby współpraca ta była wielopłaszczyznowa i skupiała wiele podmiotów.

W rozwoju turystyki tkwi ogromny potencjał, który należy wykorzystać w oparciu o istniejące już produkty turystyczne - Pętlę Żuławską, Szlak Zamków Gotyckich (4 zamki w Subregionie Nadwiślańskim: Malbork, Sztum, Kwidzyn, Gniew), Wiślaną Trasę Rowerową w powiązaniu z walorami przyrodniczo-kulturowymi. Należy podjąć działania dot. budowania nowych sieciowych produktów turystycznych opartych na walorach kulturowych i przyrodniczych (tj. szlaków turystycznych w szczególności w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego, np. szlak kościołów gotyckich, szlak cmentarzy menonickich, szlak Szulca, szlak obiektów UNESCO).

Ważne jest również wykorzystanie potencjału 4 zamków znajdujących się na terenie Subregionu - Malborka, Sztumu, Kwidzyna i Gniewu i stworzenie łączącej szlak infrastruktury rowerowej. Stanowić to będzie nowy produkt w Subregionie będący generatorem rozwoju gospodarczego w obszarze turystyki.

Duży problem stanowi obserwowane niedoinwestowanie infrastruktury w obszarze kultury, sportu i turystyki.

Problemem jest niskie wykorzystanie spójnych i nowoczesnych form informacji i promocji w odniesieniu do walorów i atrakcji turystycznych powiatu. Brakuje wspólnej oferty łączącej rozpoznawalne marki turystyczne, w tym wspólnego informatora lub platformy

wymiany informacji o wydarzeniach kulturalnych, sportowych, turystycznych, które wsparłyby działania zmierzające do poprawy uczestnictwa w w/w wydarzeniach oraz wzrost liczby odwiedzających nasz powiat. Współpraca między JST w tym zakresie jest niewystarczająca.

Działania różnych instytucji, w ramach ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, dotyczą przede wszystkim zahamowania procesów degradacji zabytków i poprawy stanu ich funkcjonowania. Niestety skala działań w stosunku do potrzeb jest niewystarczająca. Priorytetem w tym obszarze działania jest zwiększenie środków na ochronę zabytków.

Na terenie powiatu funkcjonuje wiele organizacji pozarządowych, które współpracują z jednostkami samorządu terytorialnego. Rozwijający się sektor realizuje wiele inicjatyw w obszarze kultury, sportu, turystyki, zdrowia i integracji społecznej. Zlecana jest realizacja zadań publicznych w zakresie: wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, turystyki i krajoznawstwa, ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego, kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, ochrony i promocji zdrowia oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, wspierania osób niepełnosprawnych oraz działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy.

Trzeci sektor jest wspierany poprzez konkursy grantowe, budżety obywatelskie oraz inicjatywy lokalne. Nie mniej, organizacje pozarządowe w dalszym ciągu są w słabej kondycji i wymagają zintensyfikowania nakładów finansowych w celu zwiększenia efektywności ich działania, w tym umożliwienia im uzyskania wsparcia na działania infrastrukturalne. Potencjał ich nie jest w pełni wykorzystywany. Źródła finansowania działalności tych organizacji są mało stabilne.

Ochrona środowiska

Aktualny stan środowiska i przewidywane jego zmiany w aspekcie planowanego dalszego rozwoju wymuszają konieczność zrównoważonego rozwoju poprzez realizację przedsięwzięć proekologicznych. Istotnym problemem jest dokonanie zobiektywizowanego wyboru celów oraz kierunków interwencji.

Podjęcie odpowiednich działań poprzez uporządkowanie zarządzania środowiskiem na terenie powiatu ma wpłynąć na długotrwałą poprawę jakości środowiska naturalnego i podniesienie jakości życia jego mieszkańców.

Cele i kierunki interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza oraz zmniejszenie zagrożenia hałasem.

Cel: Poprawa jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa, spełnianie standardów emisyjnych z instalacji oraz promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Kierunki:

- zmniejszenie przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń monitorowanych substancji,
- zmniejszenie powierzchniowej emisji zanieczyszczeń,
- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych,
- zmniejszenie punktowej emisji zanieczyszczeń,
- zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Zadania w tym kierunku będą realizowane przez powiat, gminy, ECO Malbork Sp. z o.o., Polską Spółkę Gazownictwa, zarządców dróg, GIOŚ w Warszawie, WIOŚ w Gdańsku m.in. przez monitoring powietrza, rozbudowę i modernizację infrastruktury ciepłowniczej,

rozbudowę i modernizację sieci gazowej, działania zmierzające do likwidacji niskiej emisji. Powiat będzie je realizował w ramach termomodernizacji budynków, wymiany oświetlenia na mniej energochłonne, montaż małych instalacji OZE na budynkach należących do powiatu, ale też poprzez przebudowy, modernizacje, utrzymanie dróg, budowę ciągów pieszo-rowerowych przy drogach powiatowych. W ramach przestrzegania nałożonych obowiązków kontrolowane będą podmioty posiadające pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza.

Cel: Dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu.

Kierunki:

- ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego,
- działania administracyjno-kontrolne w zakresie ochrony przed hałasem.

Ograniczenie emisji hałasu ze źródeł komunikacyjnych spoczywa szczególnie na zarządcach dróg, w tym również dróg powiatowych i realizowane jest m.in. przez budowę, przebudowy, modernizacje dróg, budowy ścieżek rowerowych, stosowanie rozwiązań technicznych ograniczających hałas. Starosta może również wydać decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu w przypadku jego przekroczenia poza zakładem w wyniku jego działalności.

2. Pola elektromagnetyczne.

Cel: utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych.

Kierunki:

- ochrona przed ponadnormatywną emisją promieniowania elektromagnetycznego.

W ramach ochrony przed ponadnormatywną emisją promieniowania elektromagnetycznego powiat kontroluje wpływające zgłoszenia i wyniki promieniowania elektromagnetycznego.

3. Gospodarowanie wodami.

Cel: Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

Kierunki:

- ograniczenie poboru i strat wody,
- ograniczenie dopływu zanieczyszczeń.

Monitoring wód powierzchniowych i podziemnych prowadzony jest przez GIOŚ w Warszawie, działania w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń związkami azotu ze źródeł rolniczych winny być podejmowane przez Ośrodki Doradztwa Rolniczego, właściciele gruntów, Wody Polskie. Należy zachęcać mieszkańców powiatu do montażu instalacji retencjonujących wodę deszczową, budowę instalacji do zatrzymywania i wykorzystywania wód w miejscu ich powstania.

Cel: Ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych.

Kierunki:

- ograniczenie zasięgu i skutków podtopień, powodzi oraz suszy,
- zwiększenie retencji wodnej.

Realizacja prac konserwacyjno-utrzymawczych wód, remonty i bieżące utrzymanie urządzeń i budowli wodnych, w tym wałów przeciwpowodziowych spoczywa na Wodach Polskich, gminy powinny wspierać działania zmierzające do budowy małych zbiorników retencyjnych. Powiat podejmuje działania w ramach budowy systemów ostrzegawczych, tworzeniu programów edukacyjnych poprawiających świadomość i wiedzę na temat źródeł zagrożenia i ryzyka powodziowego.

4. Gospodarka wodno-ściekowa.

Cel: Zaspokojenie ilościowego i jakościowego zapotrzebowania na wodę przeznaczoną do celów bytowo-gospodarczych.

Kierunki:

- sprawny i funkcjonalny system wodociągowy,
- rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja programów sanitacji w zabudowie rozproszonej.

Zadania w zakresie powyższego celu będą realizowane przez gminy, spółki wodno-kanalizacyjne, w ramach modernizacji i rozbudowy infrastruktury wodociągowej, kontroli jakości i zużycia wody, rozbudowy i modernizacji sieci kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków, ale też poprzez kontrole zbiorników bezodpływowych i budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

5. Zasoby geologiczne.

Cel: Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów geologicznych.

Kierunki:

- kontrola i monitoring eksploatacji kopalni.

Starosta jest jednym z organów uprawnionych do wydania koncesji na wydobywanie kopalni. Gminy w tworzeniu studiów uwarunkowań i kierunków uwarunkowania przestrzennego gminy oraz MPZP winny uwzględniać kopaliny i ich ochronę.

6. Gleby.

Cel: Ochrona i racjonalne wykorzystanie gleb.

Kierunki:

- ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym.

Również w celu ochrony gleb najlepszych kompleksów gminy powinny uwzględniać je w MPZP. Badania gleby i ziemi oraz monitorowanie ich stanu na podstawie ich wyników wykonuje Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza. Tereny zdegradowane należy poddawać rekultywacji.

7. Gospodarka odpadami.

Cel: Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym polegająca na zapobieganiu powstawaniu odpadów, przygotowaniu do ponownego użycia, recyklingu i innych metodach odzysku oraz zmniejszeniu poziomu składowania masy odpadów komunalnych.

Kierunki:

- racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi,
- gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne.

Bardzo ważna w ramach realizacji powyższego celu jest edukacja w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów i prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, promowanie budowy przydomowych kompostowników i dostęp do punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK). Powiat może prowadzić kontrole w ramach wydawanych zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i przetwarzania odpadów.

8. Zasoby przyrodnicze.

Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych.

Kierunki:

- ochrona obszarów i gatunków cennych pod względem przyrodniczym,
- ochrona zasobów leśnych.
-

Bieżąca inwentaryzacja form ochrony przyrody, ocena stanu, zachowanie różnorodności biologicznej i racjonalne użytkowanie przyczyni się do ich zachowania. Ważne jest zwiększenie powierzchni obszarów zieleni w przestrzeniach zurbanizowanych przez wprowadzenie zieleńców, ogrodów, nasadzeń drzew i krzewów, tworzenie łąk kwietnych, ale też zachowanie alei drzew w krajobrazie jako cennych siedlisk i korytarzy ekologicznych. Powiat w ramach realizacji tego zadania będzie prowadził prace pielęgnacyjne drzew i krzewów w pasach dróg powiatowych, w tym nasadzenia drzew. Również na terenach jednostek wprowadzana będzie nowa zieleń. Promocja regionu odbywać się będzie m.in. przez realizację etapu powiatowego cyklicznego konkursu Piękna Wieś Pomorska. W ramach dotacji zadań publicznych wzrasta populacja zwierzyny drobnej w powiecie.

9. Zagrożenie poważnymi awariami.

Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi.

Kierunki:

- rozwój systemów ostrzegania i reagowania w sytuacji zjawisk ekstremalnych.

Zadanie to będzie realizowane poprzez wprowadzenie systemu alarmowania i ostrzegania mieszkańców, wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożenia. Ważne jest również prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych.

10. Edukacja ekologiczna.

Cel: Świadome społeczeństwo w zakresie ochrony środowiska.

Kierunki:

- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i zmiana ich zachowań na proekologiczne.

Realizacja edukacji ekologicznej odbywać się będzie m.in. przez dotacje zadań publicznych w ramach konkursu, dofinansowanie zadań edukacyjnych w jednostkach, ale też umieszczanie informacji na stronach internetowych. Różnego rodzaju spotkania i działania informacyjne, mają na celu pobudzenie aktywności społeczeństwa w dziedzinie ochrony przyrody i środowiska naturalnego, ale też wyeliminowanie negatywnych zachowań takich jak wypalanie traw, porzucanie odpadów w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych, wylwanie nieoczyszczonych ścieków, spalanie odpadów w paleniskach domowych. Powiat prowadzi też publicznie dostępne wykazy danych o dokumentach **zawierających informacje o środowisku i jego ochronie**.

W Subregionie jak i w powiecie malborskim trwa proces starzenia się społeczeństwa.

Jego skutkiem będzie nie tylko wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym, ale także spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym¹¹. Zmiany te, oprócz konsekwencji ekonomicznych i demograficznych, generują także poważne ryzyko z zakresu ochrony zdrowia — zwiększenie liczby osób długotrwale i przewlekle chorych oraz umieralności.

Należy wnioskować, że procesy te przyczynią się do wzrostu popytu na usługi zdrowotne i opiekuńcze. Można się spodziewać, że sektor usług dla osób starszych będzie stanowić coraz ważniejszy obszar działalności gospodarczej. Wobec powyższego, zaistnieje niewątpliwe zapotrzebowanie na placówki opiekuńcze dla seniorów, które obecnie w większości są placówkami komercyjnymi.

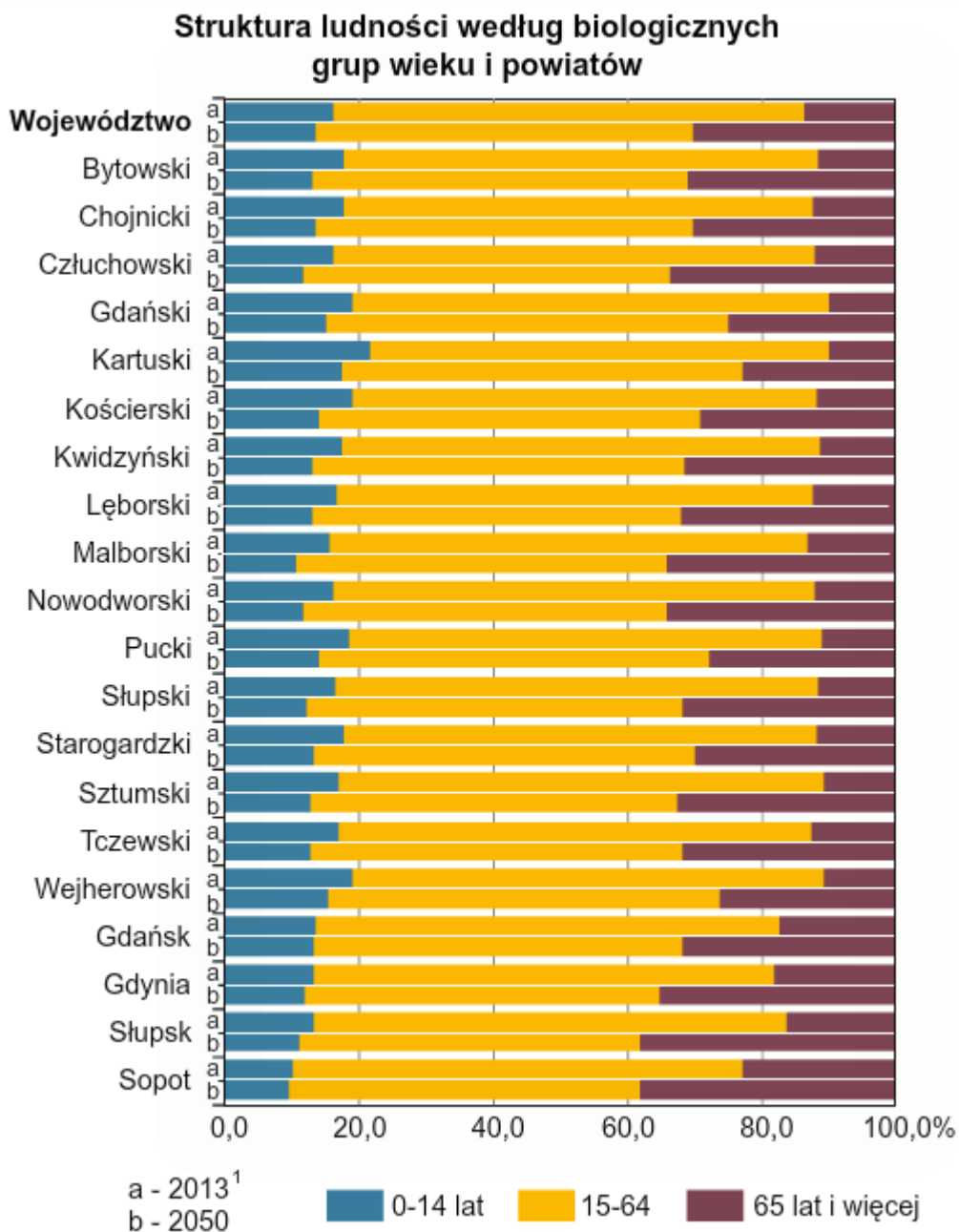
Należy zwrócić uwagę na konieczność powstawania domów dla seniorów zapewniających całodobową opiekę, aktywizację i rehabilitację, które w najbliższych latach będą priorytetem w realizacji polityki społecznej dotyczącej osób starszych. Przewiduje się również rozwinięcie usług medycznych, w tym przede wszystkim geriatrycznych. Problemem jest jednak deficyt wykwalifikowanej kadry w tym zakresie.

Na rynku brakuje wyspecjalizowanych lekarzy geriatrów oraz pielęgniarek geriatrycznych. Trudnością jest także deficyt wyspecjalizowanej kadry onkologicznej i kardiologicznej. **Ważnym zadaniem dla samorządów będzie także wspieranie seniorów mieszkających samotnie poprzez konieczność wdrożenia i dalszego rozwoju systemu telekopiami dającego możliwość monitorowania parametrów życiowych oraz szybkiego reagowania na nagłe zdarzenia, a także wezwania pomocy. Ponadto osoby starsze należy wesprzeć poprzez rozwój usług społecznych wspierających ich w codziennym życiu, realizowanych przez samorządy, organizacje pozarządowe i inne podmioty pomocy społecznej oraz rozwój specjalistycznych usług medycznych w miejscu ich zamieszkania.**¹²

¹¹ Diagram – struktura ludności wg biologicznych grup wieku i powiatu – województwo pomorskie, dane GUS za lata 2013-2050

¹² Cyt.– z raportu końcowego podsumowującego pracę Nadwiślańskiego Subregionalnego Zespołu Roboczego – 11.09.2019 r. Pomorskie 2030

Diagram nr 1 -

1 Dane rzeczywiste.

Grupa wiekowa ludności powyżej 65 lat powiatu malborskiego znacznie wzrośnie do 2050 roku w odniesieniu do stanu rzeczywistego z roku 2013 o ponad 20 % . Zmiany te, oprócz konsekwencji ekonomicznych i demograficznych, generują także poważne ryzyko z zakresu ochrony zdrowia — zwiększenie liczby osób długotrwale i przewlekle chorych oraz umieralności.

W celu zapewnienia mieszkańcom powiatu malborskiego usług medycznych na najwyższym poziomie Powiatowe Centrum Zdrowia w Malborku planuje realizację następujących zadań:

- zakup sprzętu i wyposażenia na potrzeby szpitali w Malborku i Nowym Dworze Gdańskim (tomograf komputerowy, wyposażenie bloku operacyjnego, 5 ambulansów, USG, kardiomonitor, endoskopy itp.),
- budowa nowego budynku szpitalnego na potrzeby Izby Przyjęć,
- modernizacja i rozbudowa bloku operacyjnego,
- rozbudowa systemu informatycznego m.in. system kolejkowy, telemedycyna.

NASZA WIZJA

Powiat malborski to miejsce, w którym chcemy bezpiecznie mieszkać, uczyć się, pracować i aktywnie wypoczywać, dbając jednocześnie o środowisko naturalne.

NASZA MISJA

Nasze działania ukierunkowane są na zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańcom powiatu malborskiego.

Zadania strategiczne

- rozwój sieci przedszkoli w powiecie malborskim w tym z oddziałami integracyjnymi i opieki żłobkowej
- ❖ **WDROŻENIE EDUKACJI WŁĄCZAJĄCEJ JAKO ISTOTNY PROCES KSZTAŁCENIA I WYCHOWANIA** w edukacji przedszkolnej, w szkole podstawowej i ponadpodstawowej zespoły wsparcia dla nauczycieli przy udziale Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej
- zniesienie barier architektonicznych w przestrzeni publicznej ze szczególnym uwzględnieniem szkół, placówek oświatowo-kulturalnych

Rozwój szkolnictwa zawodowego w powiązaniu z lokalnymi przedsiębiorcami – w ramach istniejących struktur
powołanie Szkolnej Rady Biznesu;

Doskonalenie doradztwa zawodowego –

Powiatowy Ośrodek Kariery

Powiatowa Rada Oświatowa

Podniesienie jakości kształcenia - poprawa wyników egzaminów maturalnych i potwierdzających kwalifikacje zawodowe – wspomaganie szkół podstawowych powiatu malborskiego z udziałem podmiotów doskonalenia zawodowego nauczycieli; poprawa wyników nauczania w zakresie matematyki;

Zadania strategiczne w subregionie i w powiecie malborskim

Ograniczenie zapadalności i umieralności lokalnej społeczności z powodu chorób cywilizacyjnych poprzez realizację programów profilaktycznych oraz poprawę jakości świadczonych usług medycznych (zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów, budowa, rozbudowa, modernizacja placówek medycznych, rozbudowa systemu informatycznego)

OPRACOWANIE DŁUGOFALOWEGO PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO W ZAKRESIE RAKA PIERSI I PROSTATY DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU MALBORSKIEGO.

zakup nowoczesnego sprzętu medycznego i inwestycje w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną, a także rozwój sektora usług i wsparcia dla osób starszych (w tym budowa całodobowych ośrodków) i niepełnosprawnych (m. in. likwidacja barier architektonicznych), w tym wdrożenie oraz dalszy rozwój systemu teleopieki oraz usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Zadania strategiczne w subregionie i w powiecie malborskim

Dalszy rozwój edukacji przedszkolnej (przede wszystkim zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach i żłobkach), szkolnictwa podstawowego i ponadpodstawowego ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ogólnego, zawodowego, ustawicznego i specjalnego, a także wspieranie działań z zakresu aktywizacji zawodowej (przede wszystkim aktywizacja kobiet do wejścia na rynek pracy).

PROMOCJA SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO PRZY WSPARCIU PRACODAWCÓW, ZMIANY W DORADZTWIE ZAWODOWYM

– rozwijanie konsultacji oraz diagnozy psychologiczno-pedagogicznej w zakresie możliwości i predyspozycji uczniów do danego zawodu, współpraca z rodzicami i szkołami powiatu malborskiego

SZKOŁA BRANŻOWA SZKOŁĄ POZYTYWNEGO WYBORU

Zadania strategiczne w subregionie i w powiecie malborskim

Stworzenie warunków do osiągnięcia celów klimatycznych na poziomie europejskim

poprzez poprawę stanu środowiska, w szczególności za pomocą: intensyfikacji działań mających na celu likwidację źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi, rozbudowę gazociągów, wzrost wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, wsparcie dla klastrów energii oraz gospodarki obiegu zamkniętego, wymianę taboru transportu zbiorowego, inwestycje w zakresie gospodarki wodno-kanalizacyjnej (z uwzględnieniem problemu działań przeciwpowodziowych i retencji), budowy, rozbudowy i przebudowy oczyszczalni ścieków oraz gospodarki odpadami (wsparcie na infrastrukturę i wyposażenie systemów segregacji odpadów, w tym eliminacja plastiku oraz wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie gospodarki odpadami), modernizacji i tworzenia w miastach przestrzeni zielonych. Ograniczenie ubóstwa energetycznego jako narzędzia polityki klimatycznej.

**OGRANICZENIE EMISJI GAZÓW
CIEPLARNIANYCH DO ATMOSFERY,
PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI
ENERGETYCZNEJ, OSZCZĘDZANIE
ENERGII.**

**Tworzenie warunków dla wspierania
technologii w zakresie energii
odnawialnej oraz ograniczenia skutków
tradycyjnego ogrzewania
na rzecz nowoczesnych pieców
w gospodarstwach domowych na wsi
i w mieście.**

Zadania strategiczne w subregionie i w powiecie malborskim

Rozwój infrastruktury drogowej

i rekreacyjnej poprzez:

budowę obwodnic miast powiatowych, poprawę nawierzchni dróg wszystkich kategorii, poprawę stanu technicznego mostów i wiaduktów, tworzenie węzłów komunikacyjnych przy głównych liniach kolejowych oraz rozbudowę systemu dróg rowerowych wraz z ciągiem dla pieszych, a także rozszerzenie dostępności do usług edukacyjnych, zdrowotnych, kulturalnych poprzez rozwój transportu zbiorowego realizowanego przez podmioty publiczne.

Realizacja nowych nawierzchni

na drogach powiatowych do tej pory nie remontowanych.

Po zakończeniu tego etapu planuje się we współpracy z gminami budowę chodników i ścieżek rowerowych wzdłuż niektórych dróg powiatowych, **mając na uwadze „ścieżki edukacyjne i historyczne” – w nawiązaniu do promocji powiatu jako atrakcyjnego obszaru turystyczno-krajoznawczego.**

Istotnym elementem będzie również poprawa bezpieczeństwa przy drogach powiatowych.

Zadania strategiczne w subregionie i w powiecie malborskim

- ❖ **Tworzenie warunków dla konkurencyjnej gospodarki, wsparcie rozwoju innowacyjności, a także szeroko rozumiane partnerstwo na rzecz pozyskiwania nowych inwestorów wraz z przygotowaniem terenów inwestycyjnych,**
- ❖ **Tworzenie partnerstwa na rzecz podejmowania gruntów Skarbu Państwa znajdujących się na terenie POWIATU I GMIN oraz działania na rzecz rozwoju NGO.**

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Organizacja Narodów
Zjednoczonych
dla Wychowania,
Nauki i Kultury

- **Castle of the Teutonic Order in Malbork**
- inscribed on the World
- Heritage List in 1997

- **Zamek Krzyżacki w Malborku**
- wpisany na Listę Światowego
- Dziedzictwa w roku 1997